

DIRVA

THE FIELD

Balandžio-April 29, 1954
Nr. 17
Cleveland, Ohio

Vakary fronto ne viskas tvarkoje

Ženevos konferencijos išvakarėse

Balandžio 26 d. buvusiose Tautų Sąjungos rūmuose prasidėjo konferencija, kurioje bus svarstomi pirmaeiles reikšmės klausimai. Sveicarų vyriausybė paskelbė net daliną savo kariuomenės mobilizaciją. Keli kariuomenės batalionai siunčiami Ženevą, kur jiems bus pavesta konferencijos dalyvių apsauga. Vienos policijos pajėgų tam reikalui pasirodė permaža.

Prieš Velykas Londone ir Paryžiuje lankėsi Amerikos Jungtinių Valstybių užsienio reikalų valstybės sekretorius John Foster Dulles. Šį netikėtą kelią ne pademonstravo pasauliui, kad vakarų fronte ne viskas tvarkoje. Juo labiau artėjo konferencijos data, tuo daugiau aiškėjo, kad tarp svarbiausių vakarų didžiųjų valstybių — Prancūzijos, Didžiosios Britanijos ir Amerikos Jungtinių Valstybių — reikšmingi esminiai nuomonių skirtumai. Buvo pavojaus, kad Ženevos konferencijoje toli gražu nebus tokio darnumo, kaip Berlyne, ir kad Molotovui Ženevoje pavyks pasiekti tai, ko jis nepajėgė Berlyne, būtent, suardyti vakarų demokratinių valstybių vieningą frontą.

Kaip žinoma, Ženevos konferencijoje turi būti svarstomi darnumo, kaip Berlyne, ir kad Molotovui Ženevoje pavyks pasiekti tai, ko jis nepajėgė Berlyne, būtent, suardyti vakarų demokratinių valstybių vieningą frontą.

Kaip žinoma, Ženevos konferencijoje turi būti svarstomi darnumo, kaip Berlyne, ir kad Molotovui Ženevoje pavyks pasiekti tai, ko jis nepajėgė Berlyne, būtent, suardyti vakarų demokratinių valstybių vieningą frontą.

Kaip žinoma, Ženevos konferencijoje turi būti svarstomi darnumo, kaip Berlyne, ir kad Molotovui Ženevoje pavyks pasiekti tai, ko jis nepajėgė Berlyne, būtent, suardyti vakarų demokratinių valstybių vieningą frontą.

Savaime Pekino pozicija nėra bloga. Kiniečių naujoji armija nebuvo Korėjoje sumušta, o kai dėl Indokinijos, tai iniciatyva

negincijamai yra raudonųjų pusėje. Nei vienu, nei kitu atveju Kinija nebuvo paklupdyta; priešingai, Korėjoje ji pasirodė pakankamai stipri, jog galėjo atsispirti net jungtinei UNO valstybių akcijai. Tiesa, Maskvai ir Pekinui irgi nepavyko paglemžti visos Korėjos, bet, ant- rą vertus, ir demokratinės valstybės nepajėgė išvartyti raudonųjų iš Korėjos.

Tokiomis aplinkybėmis nei viena pusė neturi pagrindo reikšti ultimatyvinių reikalavimų, todėl lieka tikrai derybų ir kompromiso kelias. Kokias sąlygas statys raudonieji, šiandien dar neįmanoma pasakyti, bet tenka laukti, kad jie reikalaus pripažinti komunistinį režimą Kinijoje kaip vienintelį teisėtą valdžią, be to, sieks, kad Kinija būtų įsileista į Jungtinių Tautų Organizaciją. Pagaliau, jie norės, kad Kinija būtų pripažinta kaip didžioji valstybė. Leisdamos Kinijoje įsigalėti komunistams, vakarų demokratijos padarė neapsakomą ir vargiai ar beatitaisomą klaidą, o raudonųjų agresija Korėjoje buvo tos klaidos padarinys.

Jeigu Korėjos karas priklausytų jau praeičiai, tai Indokinijos įvykiai dar lieka liūdna šiandieninė realybė. Jau daugiau kaip septyni metai toje pietryčių Azijos dalyje slaužia žiaurus karas, ligšiol pareikalavęs iš Prancūzijos su viršum 70.000 žmonių gyvybių. Tiesa, prancūzai žymia dalimi veda karą, svetimšalių legionierių, Afrikos juodųjų ir arabų bei pačių indokinečių kraujo aukos sąskaita. Bet tarp žuvusiųjų priskaitoma apie 15.000 pačių prancūzų; ypač dideli nuostimi sudaro karininkai ir puskarininkai. Apie 20% Prancūzijos valstybės sąmatos eina karui Indokinijoje finansuoti. Paskutiniaisiais metais Amerika padengė apie 70% visų karo išlaidų, be to, ji paremė prancūzus ginklais (1400 tankų, 360 lėktuvų, 21.000 sunkvežimių, 390 įvairaus dydžio laivų ir t.t.). Bet negalima neigti, kad Prancūzija nesunkiai karo našta, o jos finansiniai negalavimai iš dalies patėisinami karu Toluimose Rytuose. Jeigu prancūzai bauminsis dėl greito vakarų Vokietijos ūkinio atkūtimo, o dar labiau bijosi vokiečių karinio atsiginklavimo, tai ir čia iki tam tikro laipsnio kaltas karas Indokinijoje. Prancūzai ne be pagrindo nurodo, jog jiems tas karas nuleidžia kraują, tuo tarpu kai vokiečiai galį nekludomai sutelkti jėgas krašto atstatymui. Jie taip pat pastebi, kad, girdi, galingoji Amerika sudariusi paliaubas Korėjoje, tuo tarpu kai nusilpnintoji Prancūzija turinti ir toliau vesti karą.

Negana to, Prancūzai sako, kad jeigu jie pralaimėtų karą, tai turėtų iš Indokinijos pasitraukti. Bet jeigu jie ir išėitų nugalėtojai, tai vis viena nugalėtų Indokinijoje pasilikti, nes esą pasizadėję anieks kraštams suteikti visišką laisvę, todėl jiems tektų iš ten išsinešdinti.

Savaime Indokinijos įvykius palengvino pokarinės Prancūzijos politinė trumpparagystė. Kai pasibaigė karas, Indokinija liko be prancūzų administracijos. Iki tol buvę prancūzų karininkai (Perkelta į 8 pusl.)

PRIE DIEN BIEN PHU

Prancūzų Indokinijoje, prie Dien Bien Phu, kruvini mūšiai tebeina. Komunistų suplanuota tvirtovės paėmimo data — Ženevos konferencijos išvakarės (balandžio 25 d.) neišsipildė, nors gynybos laukas yra pavojingai sumažėjęs. Iš abiejų pusių labai didelės aukos.

Prancūzams daug rūpėsių kelia tvirtovėje esantieji sužeistieji, kurių priskaitoma iki 1000. Bendras tvirtovės įgulos skaičius siekia apie 11.000 karių. Puolančioji komunistų jėga yra 4-5 kartus didesnė.

Paskutinių metų, JAV atsiuntus naujų kovos lėktuvų, prancūzų išsilaikymas daugiausia ir paremtas aviacijos jėga.

Bet jei tvirtovę kurią valandą dalimi veda karą, svetimšalių legionierių, Afrikos juodųjų ir arabų bei pačių indokinečių kraujo aukos sąskaita. Bet tarp žuvusiųjų priskaitoma apie 15.000 pačių prancūzų; ypač dideli nuostimi sudaro karininkai ir puskarininkai. Apie 20% Prancūzijos valstybės sąmatos eina karui Indokinijoje finansuoti. Paskutiniaisiais metais Amerika padengė apie 70% visų karo išlaidų, be to, ji paremė prancūzus ginklais (1400 tankų, 360 lėktuvų, 21.000 sunkvežimių, 390 įvairaus dydžio laivų ir t.t.).

Jeigu Korėjos karas priklausytų jau praeičiai, tai Indokinijos įvykiai dar lieka liūdna šiandieninė realybė. Jau daugiau kaip septyni metai toje pietryčių Azijos dalyje slaužia žiaurus karas, ligšiol pareikalavęs iš Prancūzijos su viršum 70.000 žmonių gyvybių. Tiesa, prancūzai žymia dalimi veda karą, svetimšalių legionierių, Afrikos juodųjų ir arabų bei pačių indokinečių kraujo aukos sąskaita. Bet tarp žuvusiųjų priskaitoma apie 15.000 pačių prancūzų; ypač dideli nuostimi sudaro karininkai ir puskarininkai. Apie 20% Prancūzijos valstybės sąmatos eina karui Indokinijoje finansuoti. Paskutiniaisiais metais Amerika padengė apie 70% visų karo išlaidų, be to, ji paremė prancūzus ginklais (1400 tankų, 360 lėktuvų, 21.000 sunkvežimių, 390 įvairaus dydžio laivų ir t.t.).

Jeigu Korėjos karas priklausytų jau praeičiai, tai Indokinijos įvykiai dar lieka liūdna šiandieninė realybė. Jau daugiau kaip septyni metai toje pietryčių Azijos dalyje slaužia žiaurus karas, ligšiol pareikalavęs iš Prancūzijos su viršum 70.000 žmonių gyvybių. Tiesa, prancūzai žymia dalimi veda karą, svetimšalių legionierių, Afrikos juodųjų ir arabų bei pačių indokinečių kraujo aukos sąskaita. Bet tarp žuvusiųjų priskaitoma apie 15.000 pačių prancūzų; ypač dideli nuostimi sudaro karininkai ir puskarininkai. Apie 20% Prancūzijos valstybės sąmatos eina karui Indokinijoje finansuoti. Paskutiniaisiais metais Amerika padengė apie 70% visų karo išlaidų, be to, ji paremė prancūzus ginklais (1400 tankų, 360 lėktuvų, 21.000 sunkvežimių, 390 įvairaus dydžio laivų ir t.t.).

Jeigu Korėjos karas priklausytų jau praeičiai, tai Indokinijos įvykiai dar lieka liūdna šiandieninė realybė. Jau daugiau kaip septyni metai toje pietryčių Azijos dalyje slaužia žiaurus karas, ligšiol pareikalavęs iš Prancūzijos su viršum 70.000 žmonių gyvybių. Tiesa, prancūzai žymia dalimi veda karą, svetimšalių legionierių, Afrikos juodųjų ir arabų bei pačių indokinečių kraujo aukos sąskaita. Bet tarp žuvusiųjų priskaitoma apie 15.000 pačių prancūzų; ypač dideli nuostimi sudaro karininkai ir puskarininkai. Apie 20% Prancūzijos valstybės sąmatos eina karui Indokinijoje finansuoti. Paskutiniaisiais metais Amerika padengė apie 70% visų karo išlaidų, be to, ji paremė prancūzus ginklais (1400 tankų, 360 lėktuvų, 21.000 sunkvežimių, 390 įvairaus dydžio laivų ir t.t.).

Jeigu Korėjos karas priklausytų jau praeičiai, tai Indokinijos įvykiai dar lieka liūdna šiandieninė realybė. Jau daugiau kaip septyni metai toje pietryčių Azijos dalyje slaužia žiaurus karas, ligšiol pareikalavęs iš Prancūzijos su viršum 70.000 žmonių gyvybių. Tiesa, prancūzai žymia dalimi veda karą, svetimšalių legionierių, Afrikos juodųjų ir arabų bei pačių indokinečių kraujo aukos sąskaita. Bet tarp žuvusiųjų priskaitoma apie 15.000 pačių prancūzų; ypač dideli nuostimi sudaro karininkai ir puskarininkai. Apie 20% Prancūzijos valstybės sąmatos eina karui Indokinijoje finansuoti. Paskutiniaisiais metais Amerika padengė apie 70% visų karo išlaidų, be to, ji paremė prancūzus ginklais (1400 tankų, 360 lėktuvų, 21.000 sunkvežimių, 390 įvairaus dydžio laivų ir t.t.).

VILTYS IS VILTIES SUSIRINKIMO

Gegužės 22-ji jau nebeužilgo... Tai Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugijos "VILTIES" narių metinio susirinkimo diena. Susirinkime ar suvažiuosime aptarti svarbiausius mūsų draugijos reikalus: ką padarėme per praėjusius pora metų, ką norime ir turime padaryti per ateinančius metus.

Šiuo kreipiuosi ne tik į VILTIES draugijos narius. Jie ar jų atstovai — įgaliotiniai atvyks į susirinkimą ir vietoje patys turės progą aptarti kas reikalinga. Aš kreipiuosi į visus DIRVOS skaitytojus, kurių daugumas nėra VILTIES nariai. Man tačiau atrodo, kad mūsų narių, susirinkimas negali ir jiems nerūpėti.

Daugeliu atžvilgių jau šis narių susirinkimas yra bendras ir visų DIRVOS skaitytojų reikalas. Kas susirinkime bus aptariama, kiek mūsų draugijai pavyks suteikti žmonių ir pinigų lietuviškos minties ir kultūros reikalui, tiek visa tai atspindės ir DIRVOJE, kuri Jūs lankotės ir per ateinančius metus lankys kiekvieną savaitę.

Geriau seksis VILTIES draugijai, geriau bus ir DIRVAI. O jei DIRVAI bus geriau, tai ir skaitytojams ji galės daugiau duoti.

Aš tikiu, kad į metinį susirinkimą atvyks kiek galima didesnis skaičius draugijos narių. Narių atvykimo gausumas padarys susidomėjimą mums visiems svarbiais reikalais.

Susirinkime, kaip jau buvo pranešta, bus platus pranešimas apie finansinį VILTIES draugijos ir DIRVOS savaitraščio stovį. Iš to raporto matysis mūsų tikrasis pajėgumas, taip pat, kokius galime turėti realius planus ateities darbui.

Atidžiai turės būti ištyrinamas DIRVOS gerinimo klausimas. Aišku, jis rūpi ne tik redakcijai ir leidėjams, bet visiems draugijos nariams, ir be abejo, visiems skaitytojams.

VILTIES draugijai, greta to rūpi ir kitas reikalas, kurį jau praėjusiais metais kelėme mūsų laikraščio puslapiuose. Aš ne clevelandietis, nors tas reikalas pirmu požiriu atrodo svarbiausias Clevelando lietuviams, bet juo lygiai visą laiką sielojuosi. Tai — svetainės pastatymas prie dabartinio DIRVOS namo.

Clevelando lietuviai tai patys žino ir jaučia geriausiai. Su pagrindu jaučia skaudų ir skubų reikalingumą turėti gerą ir gražią vietą, kur lietuviai galėtų susirinkti, tinkamoje aplinkumoje praversti draugijų susirinkimus, o tap pat turėti gerą vietą įvairiems mažesniems rengimams. Vaidintojai repeticioms, jaunimas pramogoms ir pobūviams ar diskusijoms, kultūriniai klubai pašnekiesiams ar literatūros ir meno vakareliams čia rastų jaukią vietą ir savą lietuvišką atmosferą.

Aš net negaliu suprasti, kad clevelandiečiai taip ilgai galėjo kentėti... Tokį dalyką padaryti vienam ar keliems nėra lengva. Bet, didesniai būriai susidėjus, davus nuosirdžios tautos, — nėra sunku. Pamėginkim!

Susirinkimas, be abejo, joms, apspręs ir daugiau visokių klausimų. Bet tikiuosi, kad svetainės pastatymą tikrai ir nutars. Bet, broliai, nutarti lengviau, negu įvykdyti. Įvykdymas pri-

Konsulas dr. J. J. Bielskis ir prof. M. Biržiška Los Angeles studentų tarpe, iš kairės dešinėn — D. Karaliūtė, J. Kondratavičiūtė, kons. Bielskis, prof. Biržiška, skyriaus sekretorė J. Pamaitytė, J. Salfenytė ir L. Maciukaitė. (Žiūr. "Studentų žodis" 3 psl.).

Dvi reikšmingos sukaktys

(Mūsų Europos bendradarbio)

Balandžio mėnesio pirmomis dienomis Europa minėjo dvi reikšmingas sukaktis: suėjo 50 metų nuo prancūzų-anglų santarvės ir 5 metai nuo Šiaurės Atlanto Sąjungos (NATO) pasirašymo. Šiuos įvykius skiria du pasauliniai karai, bet be prancūzų-anglų santarvės nebūtų buvę ir NATO.

Prancūzų-anglų rungtyniavimas ir karai truko ištisus šimtmečius. Jeigu galima kalbėti apie paveldėtą priešingumą tarp dviejų tautų, tai prancūzų-anglų atveju šis posakis negincijamai buvo teisingas. Šiandien, kai Europos kontinento saugumas neįsivaizduojamas be glaudaus bendradarbiavimo tarp Prancū-

klausys nuo to, ar tuojau pat turėsime realų pagrindą: būtiną pinigų sumą darbo pradai ir žmones, pasiruošusius duoti brolišką talką.

Visi mūsų sumanymai be didelio vargo bus įvykdyti, jei tos tautos turėsime. Vadinasi, jei didesnis skaičius mūsų narių, bendraminčių ir visų kitų patriotių lietuvių susidėsime į būrį. Kiekvieno, kad ir mažą paramą, bendrai sudėjus tuoj pasidarys didelė.

Metinio susirinkimo proga nuosirdžiai kviečiu DIRVOS skaitytojus stoti narius į VILTIES Draugiją. O taip pat kviečiu tautiečius, ypač tuos iš Clevelando, siųsti aukas svetainės statybai. Svetainė atsilieps joms savo teikiama patarnavimu. Jūsų šios dienos parama sustiprins lietuviškumo židinius ilgiems lakams.

Juozas J. Bačiūnas-Bachanas, "Vilties" Draugijos pirmininkas

zijos ir Didžiosios Britanijos ir kai tarp abiejų valstybių egzistuoja tarytum "tradiciniai" draugingi santykiai, sunku net suvokti, jog dar tik prieš pusę šimtmečio buvo padėti pagrindai abiejų valstybių santarvei. Prancūzų-anglų išsilyginimas atlieka vilties, kad ateis diena, kuomet ir kitas "paveldėtas" priešingumas, būtent, prancūzų-vokiečių nesantaika pasibaigs ir tuomet Europa sudarys galiną bloką, kuris pajėgs laiduoti pastovią ir teisingą taiką visoms tautoms.

Pereito šimtmečio paskutiniaisiais metais pietų Sudano Pasodos kaime prancūzų kolonijinės kariuomenės kapitonas Marchand su nedidele ekspedicinės kariuomenės grupe susidūrė su britų tokiu pat kariuomenės daliniu, kuriam vadovavo lordas Kitchener. Tuomet tik per plauką buvo išvengta karo tarp Anglijos ir Prancūzijos. Tai buvo kolonijinių užkariavimų paglemžtas Elzasas ir Lotaringijos provincijos. Tokie būdai tarp Prancūzijos ir Didžiosios Britanijos radosi tam tikras interesų bendras, kuris įgalino užmirti seną rivalitetą ir nutiesė gaires naujai politinei orientacijai.

Laimė, tiek Prancūzijos, tiek Anglijos užsienio politikos priėmė tuo metu stovėjo vyrai, kurie pajėgė suvokti gyvenamojo laikotarpio reikalavimus. Delcassė Paryžiuje ir lordas Lansdownas Londone susitarė dėl formules, kuri bendrais bruožais nusakė, kad Prancūzija teikia Anglijai laisvas rankas Egipte, o angliai už tai neklindys prancūzams įsigalėti Maroko. Šiandien, po 50 metų, tiek Egiptas, tiek Maroko pažadu slysta iš britų ir prancūzų (Perkelta į 2 psl.)

VISAM PASAULY

• Sovietų Sąjunga nutraukė diplomatinis santykius su Australija. Nutraukimo priežastis — Petrovos išlaisvinimas iš enkavedistų nagų. Sovietai kaltina australus "žmonių" grobimu ir nebuvimu sąlygų jų atstovams laisvai veikti.

• Australija atmetė Sovietų Sąjungos notą išduoti pagubėjus Petrovos. Tarp Australijos ir Sovietų Sąjungos eina aštri diplomatinė kova. Nors diplomatiniai santykiai iš Maskvos pusės nutraukti, bet atstovams išvykti leidimai dar neduoti.

• Šveicarija prasidėjus Ženevos konferencijai, padidino viešosios apsaugos sąrybius. Neužtenkant policininkų į talką pasikvietė ir kelis karinius dalinius.

• Rusai, vaidindami taikos apaštalus tvirtina, kad jie šiais metais ginklavimosi rekalamas išleisį 10%, mažiau, negu buvo išleista praėjusiais metais.

• Indijos vyriausybė uždraudė JAV lėktuvams skristi per Indiją su prancūzų kariais. Dėl šio uždraudimo lėktuvams reikia skristi netoli 1500 mylių ilgesnį kelią.

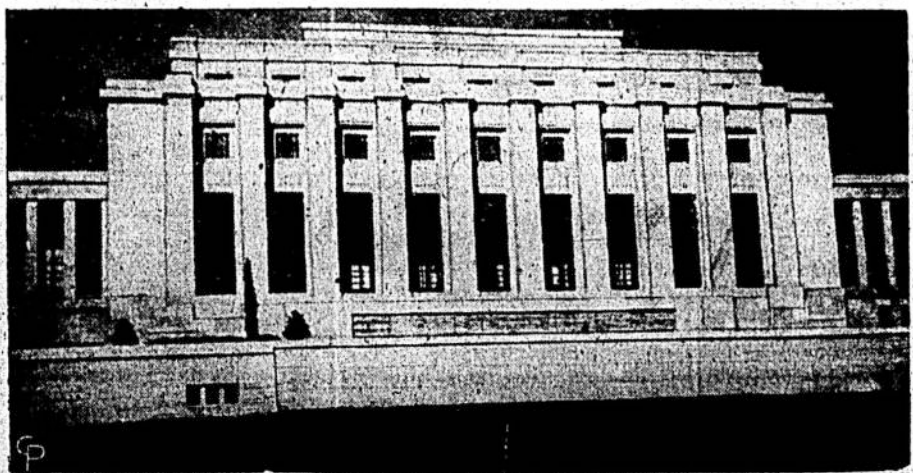
• JAV senato ir kongreso nariai ragina sulaukyti paramą Indijai, nes ji pataikaujanti komunistams. Indijai buvo pažadėta 104 milijonai dolerių paramos.

• Belgijoje, rinkimus pralaimėjus krikščionims demokratams, vyriausybę sudarė socialistai ir liberalai. Ministeriu pirmininku atėjo Achille Van Acker, socialistas.

• Rytiniame Berlyne, sovietų kareivinėse įvyko susisąjauimai tarp karių ir politinių vadovų. Esą daug areštuotų karių.

Gen. Nathan F. Twining, aviacijos viršininkas, įspėjo, kad sovietai deda daug pastangų atominis ginklus lektuvais nunešti į toliausias pasaulio vietas.

Ženevoje, šiuose buvusios Tautų Sąjungos rūmose, prasidėjo lauktoji konferencija.

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILNIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: HEnderson 1-6344.

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879.

Subscription per year in advance: In the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50. Single copie — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILNIS, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radio D-Jos (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: HEnderson 1-6344.

Išleista Clevelande kas ketvirtadienį. Redaktorius: Balys Gaidžiūnas.

Registruota kaip antrasis klasės siuntis 1915 m. gruodžio 6 d. Clevelande pagal 1879 m. kovo 3 d. įstatymą.

Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybėse \$5.00, Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.50. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

• Gegužės mėn. 1 d. 6 val. vakaro. Bostone, tautininkų namuose, rengiama Bernardo Brazdžionio literatūrinio darbo 30 metų sukakties minėjimas. Minėjimą rengia Bostono Lietuvių Rašytojų Klubas ir Bostono ateitininkai.

• New Yorko Lietuvių Prekybos Rūmų (vadovaujamo Juozo Ginkaus) susirinkimas įvyksta gegužės 2 d. 3 val. Lietuvių Atletų Klube — 168 Marcy Ave., Brooklyn, N. Y. Susirinkime Dr. K. Valiūnas kalbės "Lietuvių tarptautinėje prekyboje", adv. S. Briedis "Lietuvių banko — taupomosios kasos New Yorko organizavimo galimybes" ir Andrius Vaisvila "Progos nekilnojamo turto srityje".

• Kipras Petrauskas šiais metais sulauks 70 metų amžiaus sukaktį. Dabar jį komunistai vežioja po įvairius suvažiavimus ir duoda paskaityti partijos paruoštas kalbas.

• Bronius Vrublevičius, kaip praneša Trentis, yra priimtas į Orano (šiaurės Afrikoje) operą dainininku.

• Poetui A. Nykai-Niliūniui už poezijos knygą "Orfejaus medis" paskyrė šimtinę Aidų 500 dol. premiją.

• DIRVOS Nr. 16 įvyko korektūros klaida B. Railos straipsnyje, kuris buvo išspausdintas "Politinių šeimų istorijos" pasakojimo apie liberalų vienybę...

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso Virginia 7-6583

Rezidencijos REpublic 7-7868

Dr. S. Biežis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2201 West Cermak Road

VAL: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.

Trečiadienį ir sekmadienį ofisas uždarytas.

Seštadienį tik nuo 1-3 val. popiet.

Rezid. 3241 W. 66th PLACE

Dr. Antanas Rudokas, O. D.

Tikrina akis ir pritaiko akinius

keičia stiklus ir rėmus.

4701 S. Damen Ave., Chicago Ill.

Saukite — YA. 7-7381

Priima: vakarais 6 iki 9, šeštadienį 10 ryto iki 4, trečiadienį ir sekmadienį tik susitarus

Tel. ofiso ALRmitage 6-0161

Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Norvest Medical Center

2336 West Chicago Ave., Chicago 22, Ill.

VAL: 1-3:30, 7-9 p. p. pirmadienį, antradienį, ketvirtadienį, penktadienį, 10 ryto — 1 p. p. trečiadienį, 12-4 p. p. šeštadienį.

Dr. I. Kuras Ramunis

Spec. KUDIŲ ir VAIKŲ LIGOS

VAL: darbo dienomis 3-5 ir 6-8 v. v. išskyrus trečiadienį 6-8 v. v. šeštadienį 10-12 v. v. — 1-3 v. p. p.

IR

Dr. Juras Ramunis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

VAL: antradienį ir ketvirtadienį 7-8:30 v. v. šeštadienį 3-5 v. p. p. ir pagal susitarimą

7156 S. Western Ave. MEDICAL CENTER

TEL: Kabineto REpublic 7-1166

Buto: WALbrook 5-3765

2%
ON YOUR SAVINGS

VISIŠKAS APDRAUDOS APSAUGOJIMAS

Farm Bureau reiškia visišką apdraudą patarnavimui.

Mšišinas...
Vagystės...
Gyvybė...
Gaisras...
Aprūpinimas...
Sveikata...
Pensijas...

Pareikškit savo apsaugos problemą. Jūsų Farm Bureau atstovas padės jums planuoti išimtingai ir taupiai.

AL-VALONE

1403 Giddings Rd.

Tel. EX 1-4499

FARM BUREAU INS. CO.
Centrinė raštinė: Columbus, Ohio

POLITINIAI PRANEŠIMAI

ROBERT E. CROSSER

Robert E. Crosser, kongreso atstovas iš Clevelando 21 distrikto vėl kandiduoja į atstovų pirmiųjų demokratų rinkimuose gegužės 4 d. Liberalo Crosser veikla buvo nukreipta pagerinti įstatymus, turinčius ryšių su darbininkų gyvenimo sąlygomis, našlaičių, aklių, senų amžiaus ir socialinių apdraudimu bei pensijomis.

JOHN J. CARNEY

John J. Carney, 44 m. amžiaus kandidatas per rinkti į County Auditor dalyvavo 2 pasauliniame kare, yra vedęs ir turi keturis vaikus. Būdamas dešimt metų valstybės valdžioje ir du metus mažumos pirmininku jis įgijo gerą patirtį. Kadangi Clevelande yra įvairių gyventojų tai tarnautojais turi visų tautybių grupių atstovus.

WILLIS J. ZANGERLE

Willis J. Zangerle, patvirtintas "Cosmopolitan Democratic League of Cuyahoga County" kandidatuoją į County Auditor gegužės 4 d. pirmiųjų rinkimuose. Zangerle yra advokatas nuo 1937 m. ir buvo Deputy County Auditor dvylika metų. Jis ir jo valdininkai žada neturėti jokio kito darbo, kad tik atkreiptų visų dėmesį į šias pareigas.

WILLIAM H. CORRIGAN

William H. Corrigan, kandidatas į valstybės atstovų demokratų pirmiųjų rinkimuose geg. 4 yra gerai žinomas advokatas. Jis baigė John Carroll University, Cleveland Marshall Law mokyklą, yra Amerikos karo invalidas ir veteranas. Turis daug patirtimo ir tinkamas į tą vietą.

FRANK J. SVOBODA

Frank J. Svoboda, tarnavęs senatė per paskutinius 10 metų, kandidatuoją ir šiųose rinkimuose — geg. 4 į tą pačią valstybės vietą. Jis buvo bohemų kasdieninio laikraščio "The American" administratorius per 40 metų, Clevelando gyventojas 65 metus ir darbo žmonių gynėjas.

BALSUKIT UŽ ANDREW CURRY

Balsukit už Andrew Curry (Korencie) slovėną, veteraną, kandidatuojantį į valstybės atstovų demokratų sąrašą. Dirbęs dabar New York'o Central Railroad. Tai darbininkų pasirinkimas į atstovus.

SIUVIMO KONKURSAI

Siaurės Ohio suknelių siuvimo konkursas, kuriame pereinantis metais dalyvavo 1500 merginų nuo 12 iki 17 metų, šiais metais įvyks nuo gegužės 17 iki rugpjūčio 21 ir drabužiai per tą laiką pasiūti Singer Sewing Center, bust priimami. Dovanos yra siuvamos mašinos ir 4 stipendijos po \$1000. Singer siuvimo kursai \$15.00. Įstoiant į konkursą kainuos tik \$8.00.

TALIS STUDIO

dabar jūsų kaimynistė

7106 Superior Ave.

Tel. HE 2-0144

Be kuriojo laiko, be kokios rūšies foto patarnavimas Jums.

Modernūs portretai, vestuvės, šeimyniniai, vaikų ir kitos nuotraukos.

FOTOGRAFIJOS MEISTERIS

Europinių žurnalų ir filmų fotografuoti, fotografuoti, dabar CLEVELANDE.

NAUJAI PILE-EEZ MOSTIS

Greit palengvina nuo niežėjimo ir nemalonumo, padaromo įvairių odos nesveikųjų.

Kaina \$0.75.

ELPOL

MANUFACTURING CO.

13706 Benwood Ave.

Cleveland 5, Ohio

DVI SUKAKTYS

(Atkelta iš 1 psl.)

rankų, bet anais laikais pasiektas susitarimas padėjo pagrindą Prancūzijos-Anglijos santarvei, kuri gavo "Entente cordiale" (širdingos santarvės) pavadinimą. Pagal ją, tarp abiejų valstybių turėjo prasidėti nuolatinis bendradarbiavimo laikotarpis. Reikia pripažinti, kad anas susitarimas išlaikė per visus aštuonis (o jų per paskutinius 50 metų dievąžiai nestigę!) ir esmėje galioja dar ir šiandien.

Ano meto politinėje šachmatų lentelėje netikra buvo dar

Our Friend

MARY K. SOTAK

Women elected to Congress have served with distinction

Elect...

MARY K.

SOTAK

to Congress — 21st District
VOTE DEMOCRATIC — May 4

Mes duodam ir iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY CO'S BASEMENT

Paprastai 7.95

IMPORTUOTAS

30 dalių Flatware
komplektas

4.99

- 12 Arbatinių šaukštelių
- 6 Peilių
- 6 Šakutės
- 6 Šaukštai

Gražūs nerūdijančio plieno šaukštai, žibantys kurentais sterlingui. Kiekvienas gerai išdirbtas dailiai išvaizda. Jų visuomet blizganti paviršiaus nevelia įbrėžimai, rūdys, dėmės ar pan. Puiku pradedantini porai... ar pakeisti kompleksus, kurie pradeda susinešioti. Gera proga viešbučiams, restoranams, užieigoms ir pan.

The May Co.'s Basement Nations Department

interesuotų valstybių susitarimai. Taip 1948 m. atsirado Briuselio susitarimas, pagal kurį anglai pasižadėjo kariškai paremti Prancūziją, jeigu ji būtų užpulta. Tuo susitarimu norėta pirmoje eilėje išsklaidinti prancūzų baimę prieš Vokietijos sustiprėjimą.

Bet tarptautinė raida nuėjo kitokia kryptimi. Tiesa, Vokietijos problema, deja, dar ir šiandien galutinai neišspręsta, bet didžioji grėsmė kyla iš Rytų, iš Kremiaus subkalininkų lizdo. Radosi reikalas vakarams teltis kruvon, o kadangi jėgų santykis pakitėjo, Europos žemyninio vadovybė teko perleisti

visų šių susitarimų pasėkoje Europoje susidarė dvi valstybių grupės. Tiesa, frontai nebuvo taip griežtai nubrėžti, kaip šiandien, bet pirmasis pasaulinis karas parodė, kad Prancūzijos-Anglijos "širdies santarvė" ir jos įgalintasis Londono-Petrapiilio susitarimas išlaikė bandymus. Kaizerinė Vokietija buvo sutriuškinta, Austrijos-Vengrijos monarchija subyrėjo į šipulius, bet prieš tai sugrįvo ir senoji Rusija.

Po pirmojo karo buvo bandyta tarpvalstybinius santykius tvarkyti Tautų Sąjungos pakto pagrindais. Kuo tas bandymas pasibaigė, dar visi atmename. Bet ir antrojo karo metu prancūzai su angliais kovojo vienas šalia kito. Vėl buvo pasinešta atgaivinti tarptautinės institucijos mintį, buvo įsteigta Jungtinių Tautų organizacija, bet vis giliau prarajai tarp Vakarų ir Rytų pasaulio, įsitikinta, kad taiką tegali apsaugoti senosios diplomatinės mokyklos instrumentai, būtent, tiesioginiai su-

Amerikos Jungtinėms Valstybėms, pasitelkus į talką dar ir Kanadą. Taip atsirado Šiaurės Atlanto gynybos sąjunga, kurią nūn įeina jau 14 valstybių ir kuri irgi šiomis dienomis minėjo savo 5 metų sukaktį.

Kelias tarp "Entente cordiale" ir NATO nebuvo nei trumpas, nei lygus. Pradžioje pasistatytas tikslas — pažaboti Vokietijos militarizmą — buvo dviem atvejais laimingai pasiektas. Šiandien NATO paskirtis yra atsispirti rusiškai-bolševikiškai abejoti, kad laisvasis pasaulis laimės taip pat kovą prieš rauną doniją tironiją.

JUMS PATARTI ŠIOS VEIKLIOS ORGANIZACIJOS PATVIRTINO

JOSEPH P. MULL
I VALSTYBES ATSTOVUS

Demokratų pirminiai rinkimai gegužės 4, 1954

CUYAHOGA APYLINKES DEMOKRATŲ VYKDOMASIS KOMITETAS

CITIZENS LEAGUE
CLEVELAND PLAIN DEALER
CLEVELAND NEWS
COSMOPOLITAN DEMOCRATIC LEAGUE

John T. DeRichter, pirmininkas

ELECT

L. L. YANCEY

CANDIDATE FOR
STATE REPRESENTATIVE

Republican Primary May 4, 1954

WELL QUALIFIED

Motery ir mergaičių nesutepami, nesušlampami

ODOS IŠVAIZDOS

Šilti

Puspalčiai

- Balti
- Rausvi
- Mėlyni

3.99

Dydžiai 10-12-14-16-18

Nesutepami, nesušlampami ir reikalingi tik drėgno skuduro, kad vėl atrodytų kaip nauji. Pasiūti iš minkštos, tankios "duksin" plaušiškos medžiagos. Rayon pamušalas, užtraukimas priekyje. Vienas iš nepaprastiausių puspalčių, koki tik matėte.

The May Co.'s Basement

Sportswear Department

STUDENTŲ ŽODIS

Nr. 17

Redaguoja: K. Ostrauskas, R. Mieželis ir Vyt. Kavolis. • Red. adresas: Mr. Vyt. Kavolis, 106 Wm. James Hall, Harvard University, Cambridge 38, Mass.

Nr. 17

Studentai ir Lietuvių Enciklopedija

"Akademines Prošvaistės" (nr. 6, DRAUGAS, 1954. III. 20) iškėlė mintį, jog studentija turėtų dėti pastangų, kad kiekvieno universiteto ar kolegijos biblioteka, ypač ten, kur nemaža lietuvių, įsigytų LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJĄ. Gi jeigu kuri biblioteka pati savo lėšomis minėto leidinio nenorėtų užsisakyti, "reiktų tuose universitetuose esantiems lietuviams studentams sukelti (! — S2) reikiamas pinigų sumas". — Sumanymai geri, tad ir nuosirdžiai remtini, — vienu ar kitu keliu LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJĄ privalo rasti vietą bent didžiųjų universitetų ir kolegijų bibliotekų lentynose.

Ten pat rašoma, jog minėtoms bibliotekoms įsigyti LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJĄ, nurodytos šios žinios. Leidimo vieta: Boston, Mass. Leidykla: Lietuvių Enciklopedijos Leidykla. Adresas: 366 W. Broadway, So. Boston, Mass. Pirmas tomas pasirodė 1953 m., antras 1954 m. Vieno tomo kaina \$7.75.

Trys nepriklausomumo veidai

VYTAUTAS KAVOLIS

Nepriklausomi esame, aišku, visi, nors visi kam nors priklausome. Nepriklausomi esame tuo, kad siekiame tam tikrų dorybių, kurias visi vadiname populiariuoju nepriklausomumu vardu. Bet tasai siekiamas nepriklausomumas yra pasidarys tiek įvairialypis, kad norėtusi pagaliau tarp sumaišytų lyčių išsiaiškinti.

Yra, sakysime, viename dienrašty studentų skyrius, kuris save ta populiaria fraze vadina nepriklausomu. Prieš dvejus ar daugiau metų esu tame dienrašty, suviliotas honoraro, parašęs kelis mokslinius straipsnius. Pora išspausdino, o po trečiojo gavau žalią gromatą, kad, nors diskutuojau įdomias ir vertingas temas, bet esu, kaip studijuojas valstybiniame universitete, prisigėjęs, deja, negerų ir nenatūralių idėjų ir kad būtų lengviausia išvengti klaidų, jei prieš rašydami straipsnį, pasitarčiau su artimiausiu kunigu. ("Šitas įsakiniškas, kas ir kaip turi būti kūrė, ir sudaro tikrąjį kultūrinio totalizmo esmę." J. Laisvė, 1954 m. 2 nr.).

Po šitos nuotaikingos patirties (nemanau, kad ji mano viešo) aš ano "studentų skyriaus" skelbiamą nepriklausomumą negaliu suprasti kitaip, kaip Fr. Engelsas suprato laisvę: būtent, kaip laisvę daryti tai, kas yra reikalinga daryti...

Tai toksai vienas iš nepriklausomumo veidų. Yra, toliau pasidairant, žmonių kolegų, kurie, vieno juokdamo posakiu, yra tiek nepriklausomi, kad net nepriklauso Nepriklausomiesiems. Atseit, visai ir visai niekam iš studentiškiųjų organizacijų nepriklauso. Žinau jų kelių tipus. Vieni iš studentiško gyvenimo "išaugę", šeimoms židinys su visokiais dūžtamais ar nervingais dalykais kamuojami. Kiti yra tokių specialiųjų interesų, kad į studentiškus krutėjimus laiko savo prievoles žiūrėti būtinai iš augšto, bei "neturėti laiko". (Pati sąžinė verčia pastebėti, kad daugelis ir augštesniųjų mokslo lapėnių siekiančių su visiška specialiais interesais, kaip pvz. menas, buvo labai ir labai aktyvūs Studentų Sąjungoje). Trečiai, pagaliau, yra tokie pasyvūs ir

mas ir moralė. Aš negaliu įsipareigoti, nebūdamas laisvas; negaliu išlikti laisvas, nebūdamas įsipareigojęs laisvės apginti (jinau ginama ne vien švinu Korėjoje ar Lietuvos miške, bet ir kiekvienu mūsų žodžiu bei darbu. Jinau ginama arba išduodama). Nebūdamas laisvas, negaliu būti moralus; ir nebūdamas įsipareigojęs laisvei, esu ne liberalas, o libertinas, ir mano vieta ne visuomeniniame gyvenime, o prie stikluuko.

(Kadangi liberalo sąvoka sąmoningai kraipoma mūsų visuomenėje,*) turiu pasiaiškinti, ką ji man reiškia. Liberalu aš laikau kiekvieną, kuris negalvoja, kad tik jis (ir bendraminėčiai) teisus, doras, teisingai tikintis, vertas išganymo, geras patriotas... ir taip toliau. Ką toksai asmuo galvoja, priklauso nuo to, koksai žmogus jis yra, bet ne nuo fakto, kad jis liberalas; nes videntos liberalinės ideologijos nėra.

Tiesos, gėrio ir grožio kriterijai liberalui glūdi jo paties asmenyje (nesvarbu, kokie jie yra), bet ne šalia jo. Tokie dalykai, kaip tiesa, gėris ir grožis, yra per daug intymūs ir individualūs jo vidaus išgyvenimui, kad juos galėtų nustatinti išorinės taisyklės ir įsakymai. Jis per daug brangina savo sielą, kad ją galėtų palenkti vulgarumui, kurie net literatūrinis

autorius, kaip pvz. Maupassantą, vertina ne pagal jų kūrybos atsiekimus, bet pagal ligas, kuriomis jie sirgo.

Liberalas yra žmogus, kuris neturi jokio palinkimo į vulgarų norą kitam primesti savo pažiūras. Jis saisto ir įpareigoja jį patį, bet neįpareigoja kitų, kuriems jo idealai svetimi. Liberalas yra tas, kuris tiki savo paties tikėjimu, moka nusisukti į "autoritetus", pagerbti, kad ir naivias, bet nuosirdžias kitų pažiūras, — ir gyventi, kaip jo paties sąžinė liepia).

Trečiasis aktyviojo nepriklausomumo veidas man turi prasme kaip laisvę būti žmogumi, koku esu išaugęs (nors mano artimesni bendradarbiai ir yra tuo pareiškę abejonių), ir drauge būti gyvu šio principo patiesinimu — laisvės vertu ir žmojiškumo jo pagrindu.

Verčiau sava klaida suklysti, negu su svetimumu užimti svetimą vietą svetimame dalyke.

*Neseniai, štai, vienas mūsų buvęs profesorius beįtikiai nusidėjo prieš mokslinio integralumo reikalavimus, viešojo spaudoje liberalizmą sąmoningai (jis gi profesorius!) sumaišydams su Le Dantec "egoizmu" ir su primityviu Nietzsche "Atvirai tariant, ano profesoriaus elgesys su tikrove man gyvai priminė vieną anksčiau populiarią studentų dainą: "Put on the old pink corset. If it don't fit — force it!"

PACIFIKO PAKRAŠIUOSE

Kaip "Los Angeles Studentas" rašo, šis Pacifiko pakraščiuose prisiglaudes skyrius bus perreitus metus negirdėtai pasidariusis nariais, — o taip pat ir veikla. Pirmą turėjus tik 8, šiemet skyrius jau džiaugiasi (ne visi skyriai savo nariais "džiaugiasi"! 31 nariu. Skyriaus susirinkimai pajaviriami šviesesniais ir tamsesniais momentais: kartais paskaitoma paskaita (prof. M. Biržiškos ir kt.) ir vedamos diskusijos, kartais, užsigerinus šviesas, rodomos kultūrinės filmos (dėl šios pastarosios priežasties kai kuriuos vietinius pajėgos yra paskelbusios, kad Studentų Sąjungą įsteigta jaunimo moralei žlugdyti ir, kaip tokia, greit pati sužlugsianti...).

Skyrius aktyviau kaip kaitu: kiti dalyvauja ir bendrai lietuviškoje veikloje. Domimasi Lietuvos išlaisvinimo ir bendruomenės reikalais, kiekvienas proga geriams tikslams skiriamos aukos (radijo valandėlei, ALTui ir pan.). O Vasario 16 d. minėjimuiose dalyvaujama organizuotai ir, merginos, su tikrais lietuviškais kostiumais. Studentų valdyba akademikus yra raginusi visuotinai dalyvauti bendruomenės susirinkimuose ir kituose viešuosiuose rengimuose. Kovo 14 d. sveikindamas studentų vardu naująją bendruomenės valdybą, skyriaus pirm. V. Burokas jai pažadėjo studentų paramą.

Neseniai skyrius turėjo progos parodyti, kad reikiama akademiku susipratimas. Pakilus politinėms audroms parapijame vandens šaukšte, ir jį aukomis tapus net kelioms studentėms, skyriaus valdyba viešu raštu, sulaukusiu irgi viešo pritarimo, kreipėsi į Los Angeles "visuomenę", prašydama pamiršti asmeninio pobūdžio nesutikimus ir visą energiją, vietoje skundų rašymo ir šmeižtų skleidimo, nukreipti į konstruktyvų darbą. Ta pačia proga norime atkreipti visuomenės dėmesį į tai, kas deja mūsų kolonijoje yra pamiršta: kad JAUNIMO ORGA-

AKADEMINIAME PASAULYJE

• Dr. P. Daužvardis, Lietuvos konsulas Chicagoje, balandžio 8 d. liet. studentų Illinois univ. Chicagoje klubo "Lituanicos" nariams kalbėjo lietuviškos reikalais. Savo kalboje pabrėžė pareigos ir pasiaukojimo jausmo reikalingumą.

• "Lituanicos" klubas, studentams pareiškus norą turėti knygų apie Lietuvą Illinois univ. bibliotekoje, buvo kreipėsi į knygyno vadovą. Šioji sutiko priimti knygų įvairiomis kalbomis, kaip ten veikiančio liet. studentų klubo "Lituanicos" dovana. (Harvardo universitete dabar vystomas spaudimas į knygyno vadovą, kad ji pati įsigytų. Red.). Biuletenis "Current News on the Lithuanian Situation" jau guli periodinių leidinių lentynose. Studentus jų užsimojimuose yra parėmęs kons. dr. Daužvardis, paaukodamas keliolika lietuviškų knygų, bei D.L.K. Birutės draugija.

• Vladas Muchlia, Los Angeles skyriaus vicepirmininkas, išrinktas į Amerikos Lietuvių Tarybos Los Angeles skyriaus valdybą. Studijuoja ekonomiją Los Angeles City College.

• Vytautas Pileika, studijuojas inžineriją University of Connecticut, Hartforde, paskirtas I-jo Brojlijos rajono skautų vyričių skyriaus vedėju.

• Baltų Studentų Federacijos susauktame susirinkime New York'e balandžio 2 d. kalbėjo Dr. Thorbecke apie "Pabaltijo studentus ir Europos federaciją". Susirinkime (dalyvavo netoli 20 studentų iš visų trijų tautų).

• Australijos lietuvių studentų naują valdybą sudaro A. Olšauskas — pirm., P. Dautė — sekr. ir V. Patašius — izd. Australijoje studijuoją virš 30 lietuvių.

• Dr. P. Jonikas savo paskaitoje Chicago studentams apie lituanistiką iškėlė reikalingą skirti daugiau laiko susipažinimui su lietuvių kultūra ir įsigijimui lituanistinių žinių. Diskusijoje buvo iškeltas permažas lietuvių visuomenės domėjimasis studentais. Taip pat buvo pareikštas noras, kad mokslinių sričių terminologija lietuvių kalboje būtų paskelbta laikraščiuose, nes studentai jos negalį gauti Amerikos universitetuose.

• J. Timinis, Sydnejaus (Australijoje) šviesiečių susirinkime skaitė paskaitą apie "Priešistorinę Lietuvos ribas, gyventojus ir kaimynus". Sambūris "Šviesa" Australijoje yra išvystęs gražią veiklą.

• Wilson Junior College Chicagoje šachmatų komandą sudaro penki lietuviai studentai: A. Urbanavičius (kapitonas), V. Semiotas, A. Mikelevičius, J. Šolūnas ir J. Šagždas.

• Mount St. Joseph Kolegijos lietuvaitės studentės taip pat gražiai paminėjo Vasario 16 d. šventę. Per Cincinnati televizijos stotį buvo perduoti lietuviški tautiniai šokiai, o Danutės Aleksandravičiūtės straipsnis apie 1941 m. siaubo dienas Lietuvoje buvo išspausdintas kolegijos laikraštyje "The Mount".

• Skautų vady kursuose įvykiuose kovo 27-28 d.d. Hartforde, dalyvavo gražus būrys akademinių jaunimo: N. Stadalnikaitė, G. Krasauskaitė, D.

Barmutė, L. Lukoševičiūtė, R. Norvaišaitė, R. Ingelevičiūtė, M. Ingelevičiūtė, R. Frankaitė, A. Banevičius, E. Kaminskas, G. Dragūnevičius, A. Dapkus.

• Benediktas Žemaitis yra Illinois universiteto "Lituanicos" klubo sporto vadovas. Klubas nariai plačiai dalyvauja universiteto sporto gyvenime. Neseniai įvykusiame Chicago apylinkių kolegijų studentų krepšinio varžybose Illinois universiteto komandoje žaidė Lakštonė Betkauskaitė, Dalilė Valančiūtė ir Janina Soliūnaitė.

• Vincė Jonuškaitė, Lietuvos operos solistė, New Yorko "Šviesa" skyriaus susirinkime skaitė paskaitą apie lietuvių liaudies dainą.

• Lietuvio studento teismas, surengtas Chicago Liet. Studentų Draugijos, stud. ateitininkų draugovės ir korp! Vyties, įvyko balandžio 11 d. Chicagoje. Prieita sprendimo, jog studentas turis daugiau parodyti tautinio ir visuomeninio susipratimo, bet kaltinamasis visgi buvo išteisintas. Teisėjo adv. L. Šmulskystis, dr. V. Manelis ir adv. Repšys. Mums iš Chicago rašo: "Teismas praėjo vykusiai. Kaltintojai (A. Kėželis ir A. Klorė) buvo labai gerai pasiruošę. A. K. puikiai kalbino, nors ir nebuvo tiek geras liudytojų apklausinėjime. Gynyba buvo mizerna ir laimėjo tik palyginimo keliu — esą studentija toli gražu prašoka kitus lietuviškus vienetus. Reikia pabrėžti, kad V. Vyngantas (gynėjas, Red.) pats nešikė jo advokataujanamo kultūringumo. Ljudininkų apklausinėjime ir visais būdais stengėsi labai neukliai pabrėžti ateitininkų veiklą ir darbą".

• Adas Korsakaitis, studijuojantis Immaculate Heart koledže, Los Angeles, paveikslai buvo įstatyti Illinois universitete Newmano fundacijos surengtoje religinio meno parodoje.

• Keturi Urbanos lietuvių studentai, B. Budginas, J. Jodelė, L. Luinytė ir J. Šmulskystis, atstovavo Lietuvių Illinois univ. Little United Nations.

• Urbanos lietuvių studentai dalyvauja Illinois univ. tarptautiniame futbolo turnyre. Už Europos komandą žaidžia R. Dirviškas, R. Gaška, A. Pabarčius, L. Stankaitis, V. Vyngantas ir A. Dundzila.

• Pereitame S2 nr. buvo prašyta klaida iš Urbanos. Ne ASK Lituanica įsteigė pereitą rudenį, o tik krepšinio komanda buvo tuomet sudaryta. — kaip praneša kol. (Vyr. FASKO narys) V. Adamkavičius. Klubas buvo įsteigtas 1951 m. kovo 10 d. Navy Pier, Chicagoje.

• Studentų ateitininkų siemtinė rinkiminė propaganda, siuntinėta studentams, daugelį nestebino ir nuliūdino.

• Nepriklausomųjų Studentų sąjūdžio sekretoriatas priėmė viešą pareiškimą, kuriuo reikiama, kad Sąjūdis "sąmoningai faktų kraipymą rinkiminėje propagandoje ir dviveidiskumą". Laiko negarbingomis rinkiminės kovos priemonėmis, ir bet koki negarbingumą besiglyžiskai atmeta.

• Hartfordo skyriaus naują valdybą sudaro Jurgis Petkaitis, Gražina Krasauskaitė, Gediminas Dragūnevičius. Skyrius planuoja surengti finis semestri birželio pradžioje. Senajai valdybai priklausė N. Stadalnikaitė, J. Petkaitis ir V. Saliamonas. Buvęs pirmininkas Vytautas Sa-

liamonas baigė Hillyer College, Hartforde, įsigydamas industrinės inžinerijos bakalauro laipsnį. Priklauso Kappa Mu korporacijai.

• Akademinių Skautų Sąjūdžio Bostono skyrius įglandžio 11 d. buvo surengęs Stasio Santvaro paskaitą apie naująją lietuvių literatūrą. Pašnekyseje buvo vaizdžiai peržvelgti pomaironinės lietuvių literatūros ryškieji veidai ir srovės, pradedant Motiejum Gustaičiu, Jurgiu Baltrušaičiu ir baigiant Jurgiu Savickiu, Balu Sruoga. Puikiai perduotomis ištraukomis p. S. Santvaras supažindino klausytojus su mūsų literatūros srovėmis ir jų atstovais: realistais, simbolistais, natūralistais, romantistais, impresionistais, futuristais, keturėjininkais ir trečiafrontininkais. Paskaiton buvo kvietos visos Bostono jaunimo organizacijos.

• Jonas Ulėnas atstovauja studentus Amerikos Lietuvių Inžinerių ir Architektų Sąjungos New Yorko skyriaus valdyboje. Skyriui priklauso aštuoni studentai, studijuoją New York'e inžineriją.

• Raimundas Chainauskas įėjo kaip Akademinių Skautų Sąjūdžio atstovas į komitetą, kuris kovo 27 d. Chicagoje surengė Vydūno mirties metinių minėjimą.

• A. Šlepetys baigė su pasižymejimu chemijos inžineriją Detroito universitete ir išvyko dirbti į Philadelphia.

• E. Jankus, baigęs mechanikos inžineriją Illinois universitete, atvyko į Detroito Chrysler Institute, kur jau anksčiau tęsia studijas S. Bačkaitis, prieš metus baigęs mechanikos inžineriją Nauj. Anglijoje.

• Detroito neseniai suorganizuoto sporto klubo "Kovo" valdyboje yra A. Račka, Detroito stud. skyriaus narys. Klubas dalyvavo kovo 27-28 d.d. Detroito įvykusiame Vidurio Vakarų sportinės žaidynės. Sporto žaidynių komitete Stud. S-gos Detroito skyrių atstovavo S. Simoliūnas.

• Jonas Ulėnas ir Algis Ratkaišis yra New Yorko City koledžo fechtavimosi pirmojoje komandoje. Koledžo laikraščiai apie jnos labai palankiai atsiliepią.

• New Yorko Nepriklausomųjų kovo 21 d. turėjo susirinkimą. Skaitytą specialiai L. Grinaius prisigla paskaita aktualia studentiška tema. Išrinktas New Yorko sambūrio organizacinis komitetas: J. Bilenas, A. Landsbergis ir A. Petrikas. Kandidatai: Bobelis, Grigaitis, Oslapas.

• S. Simas, šį semestrą baigias statybos studijas Wayne universitete Detroito, kalbėjo apie Lietuvą universiteto metodistų klube.

• Detroito universiteto vakarinės mokyklos garbės sąrašas matome net tris lietuvius: J. Duoveinį, K. Narščį, J. Gilvydį.

• Bostono lietuvių dramos sambūrio "Tuščių Pastangų" pastatyme kovo 21 d., dalyvaujant H. Kačinskui, vaidino ir šie studentai: Z. Zrankaitė, V. Vaitkevičius, V. Strolia, R. Brickus, L. Nikolskytė, R. Norvaišaitė, L. Šmitaitė, A. Žizniauskas.

• Kęstutis Ječius išrinktas į Chicago liet. studentų draugijos valdybą, kol. Vadopulį ir M. Gulbinskaitėi atsisakius.

• Vida Tautvydaitė, Meilutė Tapulionytė, Raimunda Klorytė, Nijolė Šalkauskaitė, Ina Čepėnaitė ir Asta Pašytė, ypatin (Perkelta į 4-tą pusl.)

Padėk Europoje likusiems lietuviams tremtiniams apsiginti nuo žiemos šalčių — aukok BAI.FO rūbų vajui.

Brangiai Kolegei

NIJOLEI MACIŪNAITEI, jos mylimam Toleiui

INŽ. A. MACIŪNUI mirus, reiškiamė nuosirdžiausią užuojautą.

Studentų Žodis

AKADEMINIAME PASAULYJE

(Atkelta iš 3 psl.)

gai pasižymėjusios moksle, priimtos į Alpha Lambda Delta korporaciją. Jos visos, chigagietės. Per paskutinįjį apdovanojimą iš vienuolikos studentų keturios buvo lietuvaits.

• Illinois universiteto (Navy Pier'e) liet. studentai eilę semestrų turėjo savo sporto komandas. Ypatingai daug laimėjimų pelnė tinklinio komanda. Sporto vadovybė, pastebėjusi augstą lietuvių žaidimo lygį, patarė studentams savo rašiniuose (term papers) analizuoti lietuvių tinklinio komandą.

• Benediktas Mačiuka Chicago universitete už tezę JAV karinės politikos klausimu gavo tarptautinių santykių magistro laipsnį. Studijas buvo pradėjęs Heidelberge, kur tarnavo ir studentų atstovybės pirmininku. Amerikoje padėjo steigti Liet. Studentų Sąjungą ir darbavosi įvairiose jos komisijose.

• Akademiniis sporto klubas Lituanica Detroito apygardinėse sporto žaidynėse laimėjo pirmą vietą krepšinyje. Prieš tai Kanadoje didele persvara nugalėjo Toronto Vytį ir Hamiltono liet. sporto klubą.

• A. Simutis ir J. Karys pravedė diskusijas Lietuvos ūkio ir ekonominiais klausimais New Yorko studentų skryžiaus susirinkime.

• Amerikos Lietuvių Bendrojo menės rėtinių pakraščiu apygardų suvažiavime, įvykusiame balandžio 10 d. New Yorke, buvo pasigesta studentų kaip dalyvių ir atstovų... bet nebuvo diskutuota būdų ar metodų, kaip padėti jiems, sudarant geresnes sąlygas studijoms.

• Algimantas Kėželis, Chicago Lietuvių Studentų Draugijos pirmininkas, ir J. Soliūnas įeina į JAV LB Chicago apygardos Kultūros Tarybos spaudos atgavimo 50 metų sukakties minėjimo Organizacinę Komisiją.

• Arvydas Maculevičius, buvęs Worcesterio skryžiaus pirmininkas, baigė mechaninę inžineriją Worcesterio Polytechnic Institute. A. Maculevičius aktyviai dalyvavo lietuvių visuomenės gyvenime, priklausydamas Sambūriui "šviesai",

LTB ir SLA. Universitete priklauso Amer. Society of Mechanical Engineers, Cosmopolitan Club ir Masque klubui.

• Danguolė Bartuškaitė gavo BA laipsnį iš New Yorko universiteto. Jos specialybė buvo prancūzų ir vokiečių kalbos. H. Montvilienė baigė matematiką New Yorko universitete — Master of Science laipsniu. Povilas Šepetys baigė medicinos mokslus Muencheno universitete ir, gavęs medicinos daktaro laipsnį, grįžo į Chicago. Leonardas Jurkštas apgynė Tuebingeno universitete disertaciją "Prekybos namų problema tautiniame ūkyje" ir gavo ekonomijos doktoratą. Povilas Povilaitis baigė Liuvono universitetą Belgijoje industrinės inžinerijos ir aktuarijų mokslų srityje. Dabar gyvena Montrealyje. Australijoje baigė mokslus: dr. J. Mikušis — mediciną Adelaidės universitete, D. Bortkevičiūtė-Zilinskienė — medicininę sociologiją Melbourne univ. ir Vytautas Doniela Sydneyjaus universitete humanitarinius mokslus.

• Algimantas Kuprėnas, studijuojąs inžineriją Marylando universitete, yra narys garbės korporacijų Tau Beta Pi, Phi Kappa Phi, Pi Eta Sigma, Arnold Air Society, Scabbard and Blade; gavęs Distinguished Military Student medalį.

• Ados Korsakaitės grafikos darbas "Sventoji Naktis" Art League surengtoje meno parodoje Springfielde, Mass. gavo garbės atžymėjimą, (Honorable Mention).

• Studentai skautai numato savo 30 metų sukaktį atžymėti, išleisdami didelį veikalą apie studentų skautų veikimą, pavadintą "Akademine Skautija". Leidinio redaktoriai yra paskiestas fil. Br. Kviklys. Dalį lėšų leidiniui numatoma sukaupti loterijos keliu. Tarp dovanų bus duodamos atostogos žinomose lietuvių vasarvietėse: Tabor Farm pas Akademinio Skautų Sąjūdžio mecenatą p. J.

Bachuną, Stony Brook, L. I., N. Y., pas p. P. Lapienį ir Nidoje, Sand Dunes, Ind. pas pp. Kalvaičius.

• Povilas Butkys sėkmingai įsijungė į Studentų Sąjungą.

IŠRINKIT
WILBUR H. BREWERKANDIDATAS
STATE REPRESENTATIVE

Respublikonų pirminiai rinkimai gegužės 4, 1954

GERAI KVALIFIKUOTAS IR TURIS PRAKTIKOS

Re-Elect

JOHN T. CORRIGAN

STATE SENATOR

Democratic Primaries, MAY 4, 1954

TO THE CITIZENS AND VOTERS
OF CUYAHOGA COUNTY:

The Cosmopolitan Democratic League of Cuyahoga County, inasking for your support, at the Primary Election to be held on Tuesday May 4, 1954, urges you to vote for the following ENDORSED DEMOCRATIC CANDIDATES.

For Governor FRANK J. LAUSCHE
For Lieutenant Governor GEORGE D. NYE
For Secretary of State ROBERT W. REIDER
For Treasurer of State JOHN J. GALLAGHER
For United States Senator THOMAS A. BURKE

FOR CONGRESS.....
20th District MICHAEL FEIGHAN
21st District CHARLES A. VANIK
22nd District CHAT PATTERSON
23rd District BERNICE PYKE
County Commissioner JOSEPH F. GORMAN
County Auditor WILLIS J. ZANGERLIE

OHIO STATE SENATOR

Frank J. Svoboda Joseph W. Bartunek
Lody Huml Alex J. Horvath
Joseph H. Avellone Elizabeth Gorman

STATE REPRESENTATIVE

Andrew C. Putka Anthony Calabrese
Eugene J. Sawicki George Tenesey
Bernard J. Stuplinski Michael Pusti
William Hudlett Paul DeGrandis
Francis J. Sullivan William Ruschak
Thomas O. Matia Joseph J. Horvath
William Cull Frank E. Fagan
Theodore Orlikowski Joseph Mull

COMMON PLEAS COURT

John J. Smolka John J. Mahon
William K. Thomas Parker Fulton

JUVENILE COURT

John F. McCrone

PROBATE COURT

Walter T. Kinder Frank Merrick

OHIO SUPREME COURT

Fred D. Dewey

THE COSPOLITAN DEMOCRATIC LEAGUE of
CUYAHOGA COUNTY

Ferd Chyall, President Joseph Ventura, Secretary
John Poremba, Treas.

RE-ELECT
ROBERT
CROSSERCongressman
21st DistrictJO NEPALYGINAMAS
PATARNAVIMAS
PUBLIKAI YRA JOSŲ
GERIAUSIA APSAUGA

DEMOCRATIC PRIMARIES — MAY 4, 1954

Jo viršijantis vadovavimas Kongrese atnešė jums geresnes algas ir darbo sąlygas — pensijas — bedarbės apdraudą. Dabar daugiau kaip bet kada jūs esate jo reikalingi apsaugoti šiuos laimėjimus.

Vote for

ROBERT CROSSER

JUODOJI ROŽĖ

BALYS GRAZULIS

(Tęsinys iš pereinio numerio)

— Tą vakarą įstaigoje buvo toks baliukas, kaip tik man. Galvojau, kad iš balius gi neišstems. Saugiausia ten. O vėliau, gal kokią mergytę prisineksiu palydėti. Žinot, visai planuoji. Ir nuėjau. Šoku, dūks tu, neišsiduodu, kad kinkos virpa. O vis jaučiu, kaip Ingelytės žvilgsniai mane bado. Taip skaudžiai... Staiga sovė mintis galvon pašokinti Ingelytę. Tegu įsitikina, kad nieko neįtariau, tai gal sprendimą kokiai dienai nutęs. Vlsokių kvailysčių pridariai. Taip ir tada. Tiesą sakant, net nežinau, kodėl ją pakviečiau. Gal dėl to, o gal pagailo, kad niekas jos neveda, nežinau. Šokam, suku, o ji painiojasi, ant kojų lipa, matosi, kad kalėjime šokių mokyklos nebuvo. Bet giriu, stebiuosi, kaip gerai ji šoka, kaip mudu sutariam. Tyčia prisiglaudžiu, į akis pažūriu, nusišypsau, tai komplimentą pašnabždu. Ir jaučiu, kad jai patinka. Kur nepatiks, jaunystę kalėjime praleidus, meilau žodžio negirdėjus. Juk žinot, ir pintis rusa. Bešokant ir sovė mintis ją apsukti. Pavaidinsiu, sakau, tai gal pasigailės. Na ir pradėjau, visą suviliojimų meną pritaikiau. Baigus šokti laikau už rankos, nepalaidžiu. Matau, kad ir ji savosios nesiskubina traukti. Ir taip visą vakarą šoku, kaip unguris iš kalio neriuosi, kad patikčiau. Į galą žūriu, kad pavyko. Ji tik šypsosi, veidai užkaite, akys tik glėstis mąnė.

— Prieš galą ji atsispašė ir kažkur nuėjo. Sugrįžusi sako: "Turėjau skubų reikalą patvarkyti. Labai svarbų...". Ir taip žūri ir mane, kad man iš karto paaiškėjo, koks reikalas. Net atsidūsau, lyg akmuo nuo krūtinės nukrito. Manau, kad po to tikrai nusiširdžiai ją šokdamas glaudžiau. Iš džiaugsmo ir dėkingumo. Niekur tą naktį nėjau, miegojau namie be sapno.

— Kitą dieną jos atpažint negalėjau. Išsipusčiusi, išsipraususi, tokia smagi. Kelis kartus tą dieną į mūsų skyrų užėjo. Neva su reikalais, o aš žinojau, kad su manim pakalbėti. Na ir tepu. Pagyriau šukuoseną, drabužį, jos skoną pagyriau... Žinot, ką sakai, kai nori apsukti. Ar gaila žodžio. Nieko nekainuoja, o malonumą padarai. Iš darbo namo einant lyg netyčia prie durų susitikom. Aš tuoj už parankės, kavalieriskai... Nuo mano rankos ji švelniai atsigynė, bet nepabėgo, palydėti leido. Ir taip susimylėjom, — nusiukoė Bobėnas. — Suprantat. Tai palydžiu, tai į teatrą kartu nueinam. Pas ją užėinu kavos išgerti... Mačiau, kad bendradarbiai įstaigoje į mane, šnairuoja, privengia, bet paaiškinant padėties jiems negalėjau, pasimokiau, kaip ačiū merkti. Vaidinau, lyg rimtai įsimylėjęs būčiau.

— Po kurio laiko suradau vietelę pasislėpti ir jau norėjau nusiimti, bet tada įsikišo pogrindis. Kaip visur, taip ir mūsų įstaigoje buvo susidariusi pogrindžio grupelė. Priklausiau ir aš. Grupės vadas ir sako man: "Nekreipk dėmesio, kad žmonės plepa. Svarbu, kad mes žinom kaip ir kas. Suk jai galvą, laikyk aklą ir kurčią, pasiaukok Tėvynės laui". Ir tiesa, nuo to laiko, kai apie ją sukti pradėjau, ji visai pasikeitė. Nuolaidi, atlaidi paliko, areštai sustojo. Gerai, sakau, aukosiuos... Gal kokią žinią ištraukiau...

— Pradžioje, kol iš baimės veikiau, buvo nieko. O kai pavojus praėjo, bjauru paliko. Žinot, nemalonu veidmainiauti. Kad nors ji kam tikus būtų. Tiesa, apsiskaičiusi, gudri, nenuobodži, tik jau pati į giltinę panaši. Kol mūsų santykiai vien gražiais žodžiais ir meilais žvilgsniais tesirėškė, dar nieko, o kai pamačiau, kad jai to negana, net šurpu paliko. Sukuosi, ir išsisukti negalau. Kas

dien ji vis drąsesnė, vis apskriau prisitaiko, kad nori, nenori, o turi apkabinti. Pabučiuoju, ir širdis pablogsta. Lūpos plonutės, raukšlėtos... O pati, kaip katė. Kai suleis nagus į kaklą, tai net žymės lieka. Kai pagaldodavau, kad reikės į lovą gulti, plaukai piestu stodavo. O žinojau, kad reiks. Neisi, supyks ir visas reikalus žuvęs.

— Taip ji mane ir pagavo kartą. Anksčiau vis išsisukdavau, o vieną vakarą pagavo. Parėjau iš teatro, pradėjom kavutę gerti, prie jos likerį... Stikliukas po stikliuko ir dar stikliukas, kol apakau. Girtas lygus kiaulei — viskas gerai.

Bobėnas apsižvalgė, ar Turgelienė neklauso ir tėsė tyliai, kad ji negirdėtų.

— Nubundu paryčiais Ingelytės lovoje ir žūriu — broliukai jūs mano! Plaukai susivėlė, burna pravira, lūpų kampuose putos... Tokia gėda apėmė, šlykštumas, kad nors rėk. O ji ir vėl... Sukaitau, širdis supyko — vos spėjau išvietinė nubėgti. Tampo, plėšia ir galo nėra. Grįžtu, o ji jau rengiasi. Visai nesigėdina. Stovi nuoga, rąžosi ir iš manęs juokiasi. Pažiūrėjau į ją — ir vėl atgal. Kur tau! Kojos, kaip stipinai, šonkauliai kyšo, kaip drobynos, tušti, parukę kapšiuokai kabo... Visa lyg blogai nugenėtas šakalys. Man vidurius traukia, gėda smaigia, o toks piktimas, kad nors imk ir smauk! Dar ji kavą išvirs, dar meilinas, o aš tik apsirėgiau ir — sudiev! Išėjau ir pradingau. Nei laisvė tokio gyvenimo neverta, manau, štai kas sąžinė eđa. Neišvėriau, kitiems nelaimė užtraukiau. Girdėjau, kad Ingelytė siuto ir keršijo, kam pakliuvo. Pragaras įstaigoje atsivėrė. Girdėjau, bet grįžti jau buvo per vėlu. Va, visa mano kaltė.

Bobėnas žiūrėjo į žemę, lyg sprendimo laukdamas, bet abudu klausytojai tylėjo.

— Taip sunku buvo, kad ir gyventi nesinorėjo, — po valandėlės tėsė Bobėnas.

Prasidėjus karui čiupau šautuvą ir pyliu, lyg pamišęs, bet užmušti to kirmio, kuris graužė, nepasisėkė. Kovoms apimtus grįžau įstaigon. Ne tiek dirbti, kiek išlikusiems

bendradarbiams pasiaiškinti. Bet nei burnos atverti nespėjau, kai Kamarauskas užpuolė. Išplūdo, išdaviu išvadino, sakė, kad pats girdėjęs, kaip aš bendradarbius Ingelytei išdavinėjęs. Prie Kamarausko kiti prisidėjo. Visi rėkė, kad žina, kuo aš buvau. Čia tuoj ir partizanai pristatė. Už kupros mane ir į kalėjimą. Pogrindis netikėjo, žinojo, kad neišdavinėčiau, bet niršo, kam Ingelytę pamėčiau. Girdi aplėdau man pavestą postą, įsakymo neįvykdžiau... Sakė, sušaudyti vertas. Nesušaudė ir vokiečiams apie mano apsileidimą pasakyti negalėjo, tai panaudojo Kamarausko skundą, kad mane įkšius.

— Tai rupžės! — išrūko Jesiukoniui.

— Ką padarysi, — ramiai atsakė Bobėnas. — Juk kaltas ir buvau. Pateisinu ir Kamarauską. Kagi, žmogelis siauro proto, o placios vaizduotės. Čia dar jo šeimyną išvėžė... Tegu. Ilgai nesėdėjau. Neradę įrodymų po kelių savačių vokiečiai mane paleido. Paleido ir vėl negerai. Pasklido gandai, kad įstojaus į geštapo tarnybą, todėl paleido. Gerai, kad netrukus ir vėl suėmė, o tai nežinau, ką būčiau daręs. Suėmė mūsų pačių saugumas, vėl dėl to paties. Neva aš palaikęs santykius su besisilapantčiais komunistais. Tegu, džiaugiasi, kad suėmė, kad nereikia žmonėms į akis žiūrėti.

— Vokiečiai kiek palaikę pasiūlė pasirinkti — ar savanoriu į statybos batalioną, ar kalėjime pasilikti. Pasirinkau pirmąją galimybę. Ir taip ketvertą metelių vokiečiams išvergavau, jų prakeiktą uniformą vilkėdamas. Paskui keli mėnesiai belaisvių stovykloje, Belgijoje... Teko pavarde keisti, kitaip nebūtų į Ameriką įsileidę, kaip kovojusio prieš sąjungininkus. Pasirinkau motinos mergautinę pavardę, visus dokumentus sudariau ir taip gimė Bobėnas. Maniau, kad Lapinskas mirė, buvau ji. Jau primiršęs, o vakar ir vėl...

— E, kvailys! Kreipia dėmesį... — lyg pyko Turgelis.

— Ar svarbu ką kiti sako, — rėmė Jesiukonis; — svarbu pačiam žinoti, kas esi.

Aš čia niekur jūsų kaltės nerandu. Tai jums kiti nusikalto.

— Žinau, vienok kirminas graužia, — nenusileido Bobėnas.

— O, sakykit, kokį ten laišką Ingelytei parašėt? — staiga paklausė Jesiukonis.

— Laišką?

— Kamarauskas pasakojo, kad atsiuntė atvirlaiškį, "Juodajai rožei". Jis atidavęs Ingelytei, pridėdamas, kad tai "jums, nuo mylimojo". Sakė, Ingelytė pasiutus. Aprėkusi jį, pagrąsinusi, kad jis iš baimės net slėptis turės.

Bobėnas staiga išsitiesė, akys sužibo.

— Va, kas! O visą laiką stengiausi atspėti mįslę: kodėl jis pateko Ingelytės nemalonėn. Vargšas Vargelis! Gaila žmogelio, o džiaugsmas ima, kad pataikiau. Atkeršijau! Vis sukau galvą, ar tą atvirlaiškį gavo. Pataikiau! — trynė jis rankas.

— Ką parašėt, kad taip ją paveikėt? — teiravosi Jesiukonis.

— O, niekus. Porą eilėraščių posmų įrašiau. Pats sukūriau, jai pritaikiau. Menka ten poezija, pritaikomoji. Mat, kažkada gimnazijoje, poetu save laikiau.

— Ir kas ten su rože? — juokėsi Jesiukonis.

— Kartą ji atėjo į teatrą su juoda suknele, raudoną rožę prie peties prisisegusi. Aš tada ir pajuočiau, pagyčiau, kaip tai jai tinka. Ji gynėsi, o aš tvirtinau, kad ji pati kaip rožė, ir ne kokia, rečiausia iš rečiausių — juodoji rožė, nes esanti tamsi, juodame rube, paaiškinau. Mačiau, kaip jai patiko, todėl dažnai paklausdavau: "Kaip mano Juodoji rožė žydi?" Ne vienas šitaip ją vadinant girdėjau. Kai pabėgau, vis galvojau, kaip įkandus, įskaudinus. Grubiai patis aš nemoku, tai prisiminiau apie rožę ir pasiukočiau, Juodoji rožė!... — juokėsi Bobėnas. — Štai ji:

(Bus daugiau)

Kaip seniau, taip ir dabar

Taigi, jau prieš su viršum pusę šimto metų "Tėvynės Sargas" ragino mūsų kunigus griebtis už ginklo, idant galėtų sukiudyti ano meto "ūžiantiems ir judantiems" mūsų jaunesiems liberalams daryti su lietuviais, "ką jie užsigeis". Taigi, jau seniai išgirdome įdomų principinį šūkį: — "Vienok niekados neaukokime katalikybės dėl gero tėvynės".

Ar beverta tais prisiminimais, lietuvių spaudos laisvės atgavimo sukaktuvių proga, "juodinti mūsų praeitį"? Ar beverta prisiminti, kas ten buvo, kaip buvo ir kas ką parašė?

Nebūtų verta, jei anie pasisakymai būtų buvę tik vienkartiniai ar tik šiaip sau neatsargūs kokio karštakošio išsišokimai. Bet kad tie šūkiai ir principai pasiliko, — ir dabar tebekartojami. Jie nėra praeitis, jie tebėra dabartis, ir dargi pati patys skutiniausioji. Taigi, vis aktuali, vis "gyvenamasis momentas", kaip mėgsta išsireikšti žurnalistai.

LIETUVIO VYSKUPO PASISAKYMAS

Tą pačią senąją "Tėvynės Sargo" mintį šiais laikais, tik truputį kitais žodžiais pakartojęs vysk. V. Brizgys "Aidų" žurnale (Nr. 4, 1950 m.) straipsnyje "Religijos ir moralės vaidmuo tautos ir tautiškumo išlaikyme". Ten randame tokių minčių:

"Mūsų religija savo kilmę ir turinį yra ne iš tautos, nėra kurios nors vienos tautos religija... Mūsų religijos pirminiai uždaviniai yra ne tautiniai reikalai, o teisinga žmogaus pasaulėžiūra (ir t.t.)... Katalikų religijos apraiškose ir tikinčiųjų religiniuose papročiuose vietos randa ir tautinis elementas, bet tik kaip neesminis religinių apraiškų elementas... Religija net nesiima spręsti, kas yra tauta, tautybė, tėvynė. Klystų todėl, jei kas kėsintųsi religiją ir moralę paversti tik tautos ir tautiškumo reikalų tarnaitėmis. Tai būtų kėsintis religiją ir moralę degraduoti (pažeminti) į joms nederančią vietą".

Nežiūrint visų šių internacionalinių principų, vysk. Brizgys toliau vistic gana naiviai išvedžioja, jog, pvz., airių ar Kanados prancūzų tautybę geriausiai išlaikė jų tvirtas katalikiškumas. (O kas išlaikė tvirtą protestantų suomių, lietuvių evangelikų ir luteronių patriotizmą, konfucinių kiniečių, budistų ar šintoistų japonų, brahmanų indų, mohometonių arabų etc. patriotizmą ir tautiškumą?).

Straipsnio pabaigoje vyskupas įeina į patetiką ir tvirtina, kad nors tautinės mokslo ir meno apraiškos gali ir turėti klestėti šalia religijos ir Bažnyčios, bet — "nesurasime tolygių kriterijų (mastų) išlaikyti teisingoms valstybės, tėvynės, tautos, tautiškumo sąvokoms, kokius randame katalikų doktrinoje. Nesurasime tolygių priemonių, kokių pateikia katalikiškoji religija ir moralė išlaikyti dorai, tvirtai, gausiai, grynai šeimai, tautos egzistencijos pagrindui, — išlaikyti doram, tvarkingam, sąžiningam asmeniui — geriausia tautos atstovui ir jos gero vardo skleidėjui".

Visa tai, be abejo, gali būti. Bet kad niekur kitur nerastume "tolgygių kriterijų ir priemonių" spręsti valstybės, tėvynės, tautos sąvokoms (nors str. pradžioje vyskupas pasisakė, jog religija net nesiima jų spręsti...), kad niekur nerastume tolygių gerų žmonių, šeimų, sąžiningų asmenų ar įvairių žodinių, mokslinių, meninių tautiškumo apraiškų, kaip tai randame katalikų doktrinoje, — tai mane beveik stebina tokios pažiūros

BRONYS RAILA

šiaurumas ir šališkumas, nes tai neatitinka nesuskaitomai eilės faktų iš gyvenimo ir kūrybos tiek mūsų civilizacijų, tiek gyvųjų, jų tarpe ir krikščioniškosios civilizacijos, kurios šiandien tik dalis tėra katalikiška.

Žodžiu, nuo senosios "Tėvynės Sargo" paskelbtos minties nepažengta nei colio toliau.

KARINGAS KATALIKŲ FILOSOFO PASISAKYMAS

Turime taip pat ir tolygią, net stipresnę iliustraciją ir antram senosios "Tėvynės Sargo" šūkiui — nusikalt sau ginklą ir kariuotę priešininkais.

Šį militaristinį šūkį iš naujo metė ne koks medaliais apskabinėjęs generolas, bet švelnus, ramus, poetiškos ir civilinės sielos filosofas Antanas Maceina.

Pasirodė, kad politika jis jau buvo nusivylęs dar anksčiau, negu reikėjo. 1949 metais tą patį "Aidų" Nr. 26 jis rašė apžvalginiame straipsnyje "Politika ir religija", šią pastarąją, kaip ir dera scholastiniam filosofui, pastatydamas visokių dalykų viršūnėje: "...kol žmogus vietoje politikos nepastatys religijos su savo sąžine ir su savo asmenybe, tol laisvė neprisikels. Šiandien politika yra kaip tie vėžio apimti gangsteriški narveliai, kurie auga be jokio saiko, apima visą organizmą ir jį galop prazudo".

(Melskimės su pačiais gražiausiais Brazilijos religiniais eilėraštiniais, kad tie "gansteriški narveliai" galop neprazudytų Lietuvių Fronto — politinės organizacijos! — vadovaujančio nario A. Maceinos ir nepakenktų jam Romoje, nes... naujasis "Tėvynės Sargas" jau surado jo filosofijoje gana stambių nukrypimų nuo linijos, taigi ir nuo tiesos)...

"PULSIME!"

Pasibaigęs blogąja politika, sekančiais metais A. Maceina "Aiduose" (Nr. 3, 1950 m.) paskelbia vieną iš savo geriausių ir įdomiausių straipsnių, — pranašišką pasisakymą apie "Krikščionybės ateitį" (tarp kitko, jis turi daugiausia galvoj katalikybės ateitį). Pabrėžęs, kad reikės kurti kitokių apraiškų ir formų naują krikščionybę, jis mato pasaulyje, taigi ir lietuviuose stabmeldybės stiprėjimą (nors Alanto "Pragaro Pošvaisių" romanas tik po dvejių metų buvo išspaudintas...) ir įrodinėja, kad tikrosios stabmeldybės ženklas yra ne tada, kada ji persekioja krikščionis ir su jais kovoja, bet... kada ji jais nesidomi(!). Todėl ir tikrasis pagonis buvęs ne kiek patraukęs vokiečių filosofas Nietzsche, bet pats, žymiausias vokiečių rašytojas Goethe (Alantui ir kitiems pagonims ne tokia jau bloga draugystės kompanija)...

Ir štai kokią nešviesią ateitį pramato mūsų filosofas: po bolševizmo nugalėjimo — bus dar vienas karas...

"Jeigu bolševizmas artimoje ateityje žlugtų, kova su religija išnyktų visame pasaulyje, ne tik Vakaruose (gal norėta pasakyti — Rytuose?). Religija vis labiau gauna laisvę. Tačiau su ja žengia nesidomėjimas ir abejingumas. Kaip tad reikės su juo grumtis? Nesidomėjimas, kaip buvo sakyla, yra viena iš Dievo neigimo formų, gal net pati giliausia. Todėl katalikams reikės su ja kovoti ir ją sulaužyti. Bet kokiū būdu? Patys puolami mes nebūsim. Užtat mums reikės pulkti kitus. Mums reikės pulkti ne atskirus žmones, ne atskiras idėjas, bet visą visuomenės nuotaką religijos atžvilgiu. Mums

reikės pralaužti nesidomėjimo ir ignoravimo kiautą"... (104 psl.).

VARGAS TAU, SODOMA!...

Ir tas "kiautas", kaip eilė apraiškų rodo, laužiamas. Visa visuomenės nuotaka dar nepuola (kiek čia pagaliau tos mūsų visuomenės užsieniuose!), bet — prisišaudant — puolamos kaikurios atskiros idėjos ir ypač atskiri žmonės.

Iš esmės nepasakyta nieko naujo, tik senosios "Tėvynės Sargo" karo šūkiai papildyti dar skambesniais išsireikimais. Jau nebe gintis, kaip seniau, bet — "pulti", "grumtis", "pralaužti", "sulaužyti"! Jei anas "Tėvynės

Sargas" ragino kalti tik plunksninį ginklą ir "kliudyti pamazėli atstumti kunigus nuo žmonių", tai iš Maceinos pavartotų terminų atrodo, kad šioje ofensyvinėje taktikoje ir strategijoje nebebus galima apsieiti be šarvuotųjų, tankų, sprausminių lėktuvų ir kitos atominės aviacijos. Išties Sodoma ir Homoros bus nupūstos nuo žemės paviršiaus, kaip pūkas. Senieji kryžiaus karai ar kryžiuočių žygiai į senovės stabmeldišką Lietuvą bus tik vaikų pasakėlės, palyginus su siūlomąja Maceinos moderninio karo taktika.

Gal taip baisu (duok, Dieve...) ir nebus. Gal tik demoniško tūžmo prasiveržimas. Gal tik tai toks aštrus laikotarpio ženklas. Kaip kad Kudirka anuomet atsakė senosios "Tėvynės Sargo" karan išvedamoms plunksnuotoms divizijoms: "Na, militariz-

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rakandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, dėl apkaivimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS

609 Society for Saving Bld.

Telef.: MAIN 1-1773.

Rezidencija: PENINSULA 2521

mo gadynėje apsiginklavimas madoje"...

Niekas nesikeičia, ir todėl mūsų pasakėlė nesibaigia.

IŠRINKIT

WILLIAM H. CORRIGAN

KANDIDATĄ I

VALSTYBĖS ATSTOVUS

Demokratų pirminiai rinkimai gegužės 4, 1954

TINKAMAS IR BUS GERU ATSTOVU

Yra daugiau kaip 25 ŽMONĖS jus slaugą jūsų Blue Cross Ligoninėse

...Žmonės pasventę savo gyvenimą padėti ligonims.

DALĮ JŪS MATOTE... kaip gailėstingąsias seseris, maisto tvarkytojas, užmarintojas, laboratorijos technikų, terapistus. Daugumos jūs gal niekuomet nepamatysit... vaistinininkų, virėjų, tvarkytojų, skalbėjų, valytojų ir daug kitų.

Bet jie visi ten yra dėl tos pačios priežasties, kad jūs gautumėt tinkamą dietą, gerai būtumėt aprūpinti, patogiai paguldyti... ir jūsų sveikata pagerint.

Blue Cross įgalina jus ir jūsų šeimą gauti šį puikų

patarnavimą, kai jūs jo esate labiausiai reikalingi.

Jūsų ligoninė ir Blue Cross yra NE PELNO organizacijos. Virš 95 c. iš kiekvieno Blue Cross dolerio yra panaudojama užmokėti jo narių ligoninės sąskaitoms. Jūsų ligoninės ir Blue Cross valdininkai... visi asmenys stovintys augštai jūsų apylinkėse ir augštai prekyboje, pramonėje ir profesijose... tarnauja šiuose didžiuliuose žmonių patarnavimo institutuose be jokio cento užmokesčio.

Blue Cross SPONSORED BY THESE HOSPITALS:

IN CLEVELAND

Bath Memorial
Cleveland City
Cleveland Clinic
Florence Crittenton Home
Euclid-Glenville
Evangelical Deaconess
Fairview Park
Grace
Jewish Convalescent
Lutheran
Mt. Sinai

Polyclinic

St. Alexis
Saint Ann
St. John's
St. Luke's
St. Vincent Charity
Mary B. Talbot
University (Babies and
Children, Hanna House,
Lakeside, Maternity)
Woman's

IN THE SUBURBS

Bay View Hospital
Bedford Municipal
Berea Community
Dealers
Forest Hill
Huron Road
Garfield Heights
Marymount
Lakewood
Rainbow

IN NEARBY COUNTIES

Amherst
Ashtabula General
Corry
Brown Memorial
Elyria Memorial
Geneva Memorial
St. Joseph's
New London
Allen Memorial
Lake County Memorial

CLEVELAND HOSPITAL SERVICE ASSOCIATION

SENIAU IR DABAR

K. S. KARPIS

KĄ DAUGIAU LANKEM IR MATĖM

Mississippi vardu vadinama ir pati didžiausia šiaurės Amerikos upė, kuri žemiau New Orleans išteka į Meksikos įlanką, ir greta Mississippi upės rytiniame jos krante į šiaurę pietus gulinči ilga teritorija, Mississippi valstybė, kurios sostinė Jackson. Mississippi yra 46,865 ketv. mylių didumo, su 2,180,000 gyventojų.

Pakeliui į New Orleans būtinai norėjom aplankyti Tennessee valstybę miestą Memphis, garsų vatos uostą, toli žemyne nuo jūrų. Ten pirmiausia ir pasiekėm Mississippi upę. Tą miestą tik automobiliu važinėdami apžvalgėm. 400,000 gyventojų Memphis yra didžiausias Tennessee miestas. Šios valstybės sostinė yra Nashville. Nashville yra tuo žymus, kad tame mieste, su apie 175,000 gyventojų, yra 10 universitetų ir kolegijų ir 22 kitos augstosios mokyklos.

Šį kartą pro Nashville važiuojantį sustojom susipažinti su tuo Graikijos Akropolio kalno atvaizdu, istoriniu Partenonu, kuris čia atstatytas visame pilnume, kaip muzėjus, kur sudėta daug kūrinių, senovės graikų ir romėnų liekanų. Pastatas daro didelio įspūdžio, nieko panašaus kitur Amerikoje nėra.

Kaip vata auga

Is Nashville pasiekė Memphis ten ir nakvojom. Kita rytą nuostabiai dideliu tiltu, panašiu kaip Louisianoje senatoriaus Long pastangomis pastatytu per Mississippi upę, pervažiuom per tą upę, į Arkansas valstybę, vieną iš tų Amerikos "grūdų aruodų". Ten tik norėjom "kolas įkelti" ir apsisukę grįžom. Mississippi vadinama Amerikos "vandenų tėvas", kaip Lietuvoje Nemunas.

Is Memphis įvažiuom į Mississippi valstybę, norėdami užsukti į seną, istorinį prancūzišką miestą Natchez, tos pat upės krante. Nuo Memphis, mūsų kelionė taip irėjo lyg Nemuno pakraščiu nuo Kauno žemyn. Mississippi paupiu per šio krašto ir paupio žymesnius miestus-miestelius.

Mississippi valstybė yra taip pat juodųjų kraštas, bet čia baltieji viešpatuoja. Iki Natchez ir paskui iki Louisianos sienos, toje valstybėje matosi tas pats skurdus vaizdas kaip ir kitur pietuose: kai kur matyti centriniai pastatai didelių vatos ūkininkų, o tuose laukuose ir pakeliais išdriakytą lušnelės, sukrypusios lankūžės.

Vata nauja ant medžių, bet ant pusiau virkštinių krūmų, gėry bulvių virkščių augščio krumokšnių, kurie po vatos nurinkimo sunyksta. Pavasarį vėl išsėkly auga. Per vasarą suauga tie krumokšniai-virkščios, pražydi, rudėnop ant jų viršūnių išsiplečia puokštės baltos vatos. Vatą renka ir rankom, bet greitesniam darbui turi mašiną. Is vatos sėklų spaudžia aliejų, kaip ir iš linų sėmenų. Natchez miestelyje (jis tik apie 22,000 gyventojų, augštai upės krante) turjom progos prisirūti turtingų vatos ir kitų šio krašto ūkininkų, kurie ankstyrią suvažiuo į miestelį apsipirkti, bankinius reikalus atlikti. Žmonės dar ypatingą įspūdį: orūs, dideli, augsti vyrai, lėtai vaikščioja, dėvi daugiau vakarų papročiu plačias šviesias skrybėles.

Gyveną senovės tradicijomis

Natchez miestelis įsteigtas to paties prancūzo iš Kanados, kuris įsteigė New Orleans ir kitas Mississippi paupiu prancūziškas sodybas,ėjo iš rankų į rankas. Buvo atitekęs ispanams, ang-

lams, ir 1798 metais pagaliau atiteko ankstyvos Amerikos respublikos globon. Nuo tada prasidėjo šio miestelio augimas, turėjimas iš vatos biznio, kadangi taip pat yra uosto miestas prie Mississippi. Čia tebėra likę puošnūs buvusių Ispanijos gubernatorių namai. Taip pat dideli namai vėlesnių amerikiečių turtuolių, kurie iki negrų vergijos panaikinimo visiškai puikiai, aristokratiškai gyveno. Dabartiniai tų namų paveldėtojai, kaip kurie jau nubiednėję, leidžia į tuos namus svečius lankytojus, suvažiuojančius iš šiaurės. Kiti turtingesni, dar patys gyvena ir jais didžiuojasi. Vasario pabaigoje ir kovo pradžioje, per porą savaitių, rengiama visame mieste iškilmės surištos su tų namų lankymu. Tie namai apsodinti puikiais sodais-gėlynais. Tuo metu jau žydi veik visi šiltų kraštų augalai, daro žavintį įspūdį. Žmonės čia amerikoniškai kalba tiek skirtingai nuo mūsų šiauriečių, kaip pav. Lietuvoje žemaičiai nuo augstaičių ir suvalkiečių.

Mississippi valstybės šiaurinis galas yra kalnuotas; čia baigiasi iš rytų ateinančių Appalachių kalnų augštumos; pietinė jos dalis, kurios kamps siekia Meksikos įlanką, susilygina su Alabamos ir Louisianos lėkštumomis, su vandenų rankovėmis nusikūsiomis giliai į žemyną.

Pakeliui namų linkui

Grįžę iš Houston, Texas, palikę New Orleans ir Louisianą, mes diena anksčiau, Salasevičiai sekantį rytą, išvažiuom į tame Mississippi kampe, prie Meksikos įlankos esančius kurortinius miestukus, Gulfport ir Biloxi.

Tai tikrai poilsio miestukai, prie gražaus plačios Meksikos įlankos vandenyno, už kurio tiesiai į pietus yra Centrinė Amerika, vakarų pusėn-Meksika, ir toliau pietryčių kryptim Venesuela, Pietų Amerikos augščiausias šiaurės iškyšulius, kur gyvena ir mūsų tautiečių. Kadangi pietryčių pusėn Meksikos įlankoje dar guli Kuba ir kitos salos, žemiau tų salų, link Venesuelos, nueina vandenys jau vadinami Karaibų jūra.

Nakvojom Gulfport miestelyje, kur penkeri metai anksčiau, su adv. Oliu kovo mėnesį išsėtis nuvykęs mirtė kompozitorius Antanas Vanagaitis. Tame pat viešbutyje, kur jie buvo tada apsisotę nakvynei vietos negavom, buvo visas užpildytas.

Šie kurortiniai miesteliai turi puikią jūrą, negilų pakraštį, bet jų krantai anksčiau buvo negražaus, šiurkštaus smėlio, taigi čia suvežta tūkstančiai tonų gražaus, balto smėlio. Krantai vienur išpilti, kiti pilami, ir tas pakraštys daromas viliojančiu tiems, kurie nori ramaus poilsio žiemos metu, kada šiaurėje šalčia. Šie miesteliai, per kelias dešimtis mylių tuo pakraščiu, tokiais svečiais iš šiaurės ir užpildyti. Tai žmonės, kurie nenori Floridos triukšmo ir suvažiuoja čia praleisti šaltus žiemos mėnesius. Yra puošnūs viešbučiai, turtuoliams, bet yra patalpos, moteliai ir turistinių namų mažiau pinigų turintiems.

Kadangi šiaurėje tuo laikotarpiu, po Užgavėnių, buvo užėję šalčiai ir gilus sniegas, to šalčio kamps siekė ir čia; atsi-kėlę rytą, vietoj lietaus, radom pasnigta, bet sniegas tųj dingo. Vietos gyventojai, nematę sniego per 30 metų, nepaprastai džiaugėsi.

Mūsų kelias vedė namų linkui, per dar vieną įdomų miestą, Mobile, Alabama valstybėje.

(B. d.)

Vaidilos teatro premjera

Svėsdamas savo įsisteigimo metines, balandžio 25 d. Clevelando Lietuvių Teatras VAIDILA pristatė su pirmuoju vaidinimu — K. Inčiuos Dr. Vincu Kudirką.

Pati drama yra iliustracinio tipo. Tematinės idėjos atskleidimas yra išorinių (šiuo atveju — istorinių) veiksmų vaidinimas. Herojų likimą diktuoja ne nuoseklus ir neišvengiamas charakterio apsisprendimas, bet vietinės ir atsitiktinės buities aplinkybės: prieštari ir liga. Dialoginės frazės įformintos į nuotykiškas apibraižas, programines deklaracijas ir supoetintus šūkius. Veikėjus suveda ir išskiria autorius užmačios, dramatinio nuotykiškos fazės, giminytės, bet ne idėjai būtinai amžinyj žmogaus konfliktų ir santykių susikryžijimas. Reikėtų iškreiptos vaizduotės ir tendencingos sampratos, kad apie šią dramą galėtum kalbėti priimtiniomis, estetiškais, normomis.

Pats dramos pasirinkimas Vaidilos įvertinime išskirtinai kaip žiauriai nepdairus žingsnis. Jis klaidė aktoriams parodyti savo pajėgumą ir vaidybinių pajėgų.

Kuogi aktorius beturi pasirodyti, jeigu jis išleidžiamas gatavas, jeigu jam neduodama kuo atsiskleisti, jeigu jo likimas yra svetimas, o ne savo valios apspregstas? Jam belieka sukaupiti jėgas, mokslą ir patyrimą, kad galėtų "rodyti", kad iškilų kaip meistras, virtuozas, pateiktą išryškinti, jeigu jau nebe duota nei medžiagos, nei galimybių pasirodyti kūrėju. O juk tik kūrėju pasireikšdamas, aktorius (kaip ir kiekvienas kitas menininkas) tampa autentiskas, nepakartojamas ir nemirtingas.

Apgailestaujant priminus, ko neduota, dera neužmiršti pačius aktorius, kurie nėra autoriaus kalčių dalininkai, o tik jų aukos. Svečias Henrikas Kačinskis tituliniam Dr. Vincu Kudirkos vaidmenį parodė niekad negestantį savo meistriskumą, duodamas kovotojo, idealisto, džiovininko niuansuotą vaizdą. Bet kaip norėjos, kad mūsų mėgiamam scenos milžinui autorius būtų davęs medžiagos sukurti Kudirką — žmogų, puolantį-keičiantį, spyruojantį išsitiesiantį, konfliktuojantį tarp meilės, pareigos, pasiaukojimo ir noro gyventi, tarp madingo liberalizmo ir tradicinio tikėjimo. Kudirka — žmogus pavydėtinais puikus, amžinojo likiminio tragizmo gyvasis simbolis, kurio Inčiuos neprisilytėjo nei vienu esminiu bruožu. Tai ką jis dėjo į talentingo charakterio atskleidimą Kačinsko lūpas buvo kasdienybė, arba deklaracijos, deklaracijos, šūkių. Bet Kačinskis, kaip įprasta, sugebėjo duoti tai, apie ką autorius nei nuovokos neturėjo, kas taip neapsprendžiamai pakėlė spektaklio vertę, davė kažkokią šilumą, kažkokį jausmą, kažką simpatiją, grynai kačinskišką. Su Kačinsku buvo jaučiama tradicinė vilniško teatro dvasia. O tai jau, tikinu, daugiau negu komplimentas Vaidilai. Tai pripažinimas.

Petras Maželis, — Ignas Bevardis, — naujojo romantizmo riteris, klajūnas, svajotojas, drąsų žygių planuotojas ir vykdytojas. Betgi daugiausiai, realus, mažiausiai apsunktas inčiuosinio tuščiažodžiavimo. Nepilnai išnaudojęs vaidybines galimybes pirmajam veiksmui, Maželis betgi stiprokai suvijo persikiojamo Bevardžio scenoje. Tai geros vilties teikianti atestacija. Mano tikėjimu, geresniam veikale Maželis atskleidė su uždangos nusileidimu neišblestančių charakterių. Jis turi jėgas, jį reikia minėti (jeigu dirbs).

Aleksas Liutkus (elgeta Antanėlis) būdingas išore, neišnaudojęs dėkingų vaidmens niuansų, nuobodokas dikcija. Bėgabus, geros rankos lengvai pataisomas. Vertas rimto dėmesio.

Elvira Apanavičiūtė (Valerija), siaurokos skalės, nelygi, bet turi gerą dikciją, tikrai gerą sceninę išvaizdą. Turi visus duomenis būti pirmaeile. Neįsijautimą, varžymąsi Valerijos vaidmeny mieliai priskirčiau veikalo trūkumams.

Lilijana Janulevičiūtė (Marilija) šilta, simpatinga ir su neabejotinu talentu. Jaunutė, bet daug ir gerų vilčių teikianti jėga. Graži išvaizda, gera tarena, ryškėjantis išraiškos laisvumas ir turtingumas. Verta viso dėmesio.

V. Mazoliauskas (Galinis), J. Pėterienė (Barbora), V. Morkūnienė (Motėrelė iš Kražių) buvo būdingi, gana įtikinami, nors dar nelygūs, bet visai patenkiną gabių mėgėjų supratimą.

A. Kijauskas (Andrius), E. Bridziuvienė (Auklė), A. Paškonis (Vidmantis); Z. Dučmanas (Kunigas) ir R. Apanavičiūtė (Lankauskas) parodė davinį, bet turės bręsti per ilgą ir kietą pastangą.

Realistinio stiliaus dail. K. Žilinsko dekoracijos būdingai derinosi su veikalo dvasia, vaizduojama buitimi ir epocha. Neperkrautos detalės, gerai išnaudojamos turimą erdvę. Įtikinami šviesų efektai.

Visų aktorių kirčiavimas dar reikalingas pastovaus ir neatlaidaus dėmesio.

Pradžios pavėlavimas rimtai įstaigai nerimta atestacija. Įvadinės ceremonijos be jokios žalos teatrui ir su didele nauda publikai galėjo būti žymiai trumpesnės.

Pabaigoje publika šiltai jungėsi prie teatro kolektyvo, o ypach prie H. Kačinsko, P. Maželio ir dail. K. Žilinsko pagerbimo. Jie tai tikrai yra pelnę. Ne tik milžiniška įdėta energija, bet ir jos vaisiai. P. Maželis atliko ir tikrai varginantį režisoriaus darbą.

Vaidila vienerių metų kūdikis, bet yra gimęs, kad gyventų, bręstų ir darbais naudingas būtų. To jam linkime iš visos širdies.

BENDRUOMENĖS ŽINIOS

BENDRUOMENĖS SUSIRINKIMAS

Gegužės 16 d. 11:30 val. lietuvių salėj šaukiamas Bendruomenės apylinkės susirinkimas. Darbų tvarkoj — įvairūs bendruomeniniai reikalai. Kviečiamis atsilankyti visi.

Tiek apie spektaklį. Bet dar pora pastabų apie tą pačią bėdą. Mačiau vieną repeticiją, H. Kačinsko režisuojamą. Buvau įtikintas, kiek daug gali pagelbėti mėgėjų teatrui šitokia patyrisi ranka, kad ir per trumpą laiką. Patarčiau Vaidilai ir ateity šitokią praktiką laikyti būtina pasirošimo dalim.

Ir, pagaliau, klausimas: Clevelande turime du teatrus — Vaidilą ir Brazilio studiją. Norėčiau žinoti, koks sveikai galvojančias, laiką ir jėgas brangi nantis, bendrą reikalą augščiau asmeniškų ambicijų statantis, patriotiškai nusiteikęs lietuvis galėtų atsakyti, kad juodu abu du mums šiame mieste reikalingi?

V. Mariūnas 1-4560 arba nurodytu adresu.

PARENGIMŲ KALENDORIUS

Bendruomenės parengimų kalendorių yra įregistruota:

1) Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio koncertas — vakaras, kuris įvyks gegužės 22 d. (šeštadienį) 7 val. vak. slovenų salėj St. Clair Ave. 6409.

2) Amerikos Lietuvių R. Katalikų Federacijos kongresas, kuris įvyks spalio 8-10 d. Carter viešbučio patalpose. Darbų tvarkoj — jaunimo auklėjimo klausimai, spaudos atgavimo sukakties minėjimas, šventoji Marijos valanda katedroje ir kt.

BENDRUOMENEI AUKOJO

Bendruomenės apylinkės socialiniams reikalams (J. Cieškienės šeimai remti ir kt. — šiai šeimai dabar reguliariai kas savaitė mokama po \$10). NN iš Sodus, Mich. paaukojo 5 dol. Kairių šeima iš Chicago 5 dol. Vyt. K.

PILIETYBĖS KURSAI

Nationalities Services Center, 1620 Prospect Ave., nuo balandžio 20 d. pradėjo dvylikos savaitių pilietybės kursus, į kuriuos prašomi registruotis visi tremtiniai. Smulkesnių informacijų galima gauti telefonu SU

E l e c t

X

Manus McCaffery

Owen P. Corcoran, Sec'y

May you live as long as you like,
And have what you like as long as you live.

Your Toast means most...with

JIM BEAM

World's finest Bourbon
since 1795

Salute a friend with Beam, and you've paid him a compliment he understands. For good wishes have accompanied Jim Beam since way back in 1795. Today it's widely recognized as The World's Finest Bourbon... the drink that means you respect your companions... the drink they'll respect you for choosing.

FIFTH \$379
Code No. 41168

PINT \$239
Code No. 4119C

KENTUCKY STRAIGHT
BOURBON WHISKEY
86 PROOF
JAMES B. BEAM
DISTILLING CO.,
CLERMONT, KENTUCKY

Clevelande IR APYLINKĖSE

ATVYKSTA ERDMONAS SIMONAITIS

A.L.T. skyriaus kviečiamas atvyksta Erdmonas Simonaitis — Klaipėdos krašto lietuvių kovotojas, Mažosios Lietuvos Tarybos pirmininkas bei dabartinis Vliko narys.

Jis kalbės Clevelando visuomenės gegužės 2 d., sekmadienį, 11 v. 30 min. Lietuvių salėje.

Organizacijos, iškilmingo susirinkimo metu, norinčios pasveikinti Erdmoną Simonaitį, prašomos pranešti A.L.T. pirmininkui J. Daugėlai (telef. SW 1-9536) iki šeštadienio, gegužės 1 dienos.

Svečiai pagerbtį, šeštadienį 7 v. 30 m. Nanking (kiniečių restorane) rengiama vakarienė. Kaina \$2. Užsirašyti pas A.L.T. išdėdinti inž. Vl. Čyva telef. (SW 5-7079), arba pas kitus valdybos narius.

Amerikos Lietuvių Taryba maloniai kviečia visus Clevelando lietuvių savo gausių dalyvavimų ne tik pagerbti mums brangų ir žymų lietuvių, bet ir pasiklausyti šiuo metu tikrai svarbių bei jdomių jo pranešimų.

A.L.T. Clev. Sk. Valdyba

KUN. DR. J. ZELIAUSKAS. lietuvių saleziečių Instituto (Italijoje) ir veikiančios gimnazijos direktorius, lankydams Amerikos lietuvių kolonijas, šį šeštadienį, gegužės 1 d. atvyksta į Clevelandą, kur padarys pranešimą 7 val. vak. ANSEL Rd. Cafe salėje, 1066 Ansel Rd. (kampas Ansel Rd. ir Medina Ave., įėjimas iš Medina Ave.).

Savo pranešimą direktorius pailiustruos nejudamomis filmomis. Kviečiami dalyvauti visi gimnazijos rėmėjai ir visuomenė, kuriai rūpi mūsų jaunimo švietimo ir auklėjimo reikalai. Informacijų reikalais prašoma kreiptis į saleziečių įgaliotinį Clevelande Kostą Paulauską, 1418 E. 95 St., tel. GA 1-0503.

DAINUOS OPEROJ

Solistės Juzė Kristolaitytė ir Aldona Stempušienė pakviestos dainuoti į naujai susiorganizuojančią amerikiečių operos teatrą, kuris savo darbą pradės dviem vieno akto operom. Mūsų solistės dainuos komp. A. Kondorossy operoj "The Pumpkin" gegužės 15 d. Severance Hall kamerinės muzikos salėje.

Teatro vadovybė šiais metais ruošiasi pastatyti devynias vieno akto operas, norėdama muzikos mėgėjus supažindinti su naujais šios rūšies kompozitorių kūriniais.

TRYS LAIMINGIEJI

Tai aktoriai Alfai Brinka, Jonas Kelečius ir Algis Kurauskas. Jie, akordeonisto Kazio Siliūno palydimi, atliks jdomią nuotauką ir Clevelande dar niekada negirdėtą programą ateinančiame sekmadienį, gegužės 2 d. Lituanistinės mokyklos rengiamame vakare, Lietuvių salėje. Ateikime, išgirskime, pamatykime!

GIMTADIENIS

Velykų šventės pakilia nuotaiką buvo atšvestos inž. Pijaus ir Hypatijos Žiūrių namuose, Avon Lake. Susirinkę svečiai, kurių buvo per 30, patyrė, kad šį kartą šiuose namuose esama dvejopos šventės: Velykos ir šeimininkės, ponios Hypatijos Žiūrienės, gimtadienis. Svečių nuotaika dar daugiau pakilo, kai paaiškėjo, kad gimtadienį švenčia dar ir vienas svečias, smulkininkas Vytautas Kušleika, čia gimęs lietuvis, Severance Hall simfoninio orkestro dalyvis.

ATVYKSTA TRYS LAIMINGIEJI

Šį sekmadienį (gegužės 2 d.) popiet nevažiokite užmiestini, nesėdėkite namuose, bet 4 val. p. p. jau būkite Lietuvių salėje, kur Clevelando Lituanistinės mokyklos tėvų komitetas pateiks Jums nepaprastą staigmeną. Čia pamatysite ir išgirsite specialiai Jums iš Chicago iškviestus linksmuosius brolius — Tris Laiminguosius: Alfą Brinką, Joną Kelečių ir Algį Kurauską. Akordeonisto Kazio Siliūno palydimi jie dainuos, deklamuos, vaidins paskutiniausias aktualias, paliesdami ir Clevelandą.

Programoje dalyvaus dar ir Clevelando Lituanistinės mokyklos tautinių šokių grupė, vad. L. Sagio. Po programos bus šokiai, geram orkestrui grojant, turtingas bufetas. Pelnas skiriamas lituanistinės mokyklos išlaikymui.

SKAUTŲ TĖVŲ SUSIRINKIMAS

Gegužės mėn. 16 d. 11:15 val. Skautų Tėvų K-tas šaukia visuotinį sk. tėvų susirinkimą aptarimui registracijos, stovyklavimo ir kitų aktualių reikalų.

SLA 136 KUOPOS SUSIRINKIMAS

Jyys gegužės mėn. 2 d. 11 val. Lietuvių salėje.

LIETUVIAI DAŽYTOJAI

dažo ir dekoruoja namus. Duoda 12 mėnesių išsimokėjimą. Sautki:

EX 1-4245 (30)

LIETUVIŲ GARAZAS

J. Garla ir A. Paškonis atidare garazą — benzino stotį, 1463 E. 71 St. (prie Wade Park, buv. Ramanauskos).

Atliekami mašinų taisymo darbai ir keičiama alyva.

RADIJO VAKARAS

Radio vakare, kuris įvyksta gegužės 16 dieną Lietuvių salėje, bus transliuojamas iš plokštelių Vasario 16 proga įvykęs Čiurlionio ansamblio su simfoniniu orkestru koncertas bei ištraukos iš lietuvių sąskrydžio Washington.

Radio linksmieji broliai ruošia jdomių aktualijų iš Clevelando lietuvių gyvenimo.

BUVO CHICAGOJ

Clevelandiečiai Vytautas ir Ona Jokubaičiai balandžio 24 d. buvo išvykę Chicago dalyvauti skaut. A. Kerolio ir psk. Jolantos Gudaitytės vestuvėse. Vestuvėse dalyvavo virš 300 asmenų, daug chigagiečių visuomenininkų.

ATITAIŠYMAS

Skaitytojų atsiprašome už "Dirvoje" 14-tame numeryje įvykusią klaidą — "Naujas Vasario 16 gimnazijos rėmėjų būrelis" rėmėjų sąrašą vietoj ponios A. Bartkūnienės turėjo būti A. Bakūnienė.

NAMAI

Addison, tarp S. Clair ir Superior, tinka vienai ar dviem šeimoms. Gražus sklypas su dirbtuve užpakaly.

2 šeimų, 6 ir 6 kambariai. East 79 tarp St. Clair ir Superior.

Gražus vienos šeimos, East 94 ir Superior rajone. 4 megami. Labai geram stovyje.

Plytų, vieno augšto, East 118 St. ir St. Clair. Kaip naujas.

RAY NAUSNERIS. Namų prekyba; namų baldų ir automašinų apdirbimas. UL 1-3919 LI 1-9216 11809 St. Clair

PARDUODAMAS NAMAS

Dviejų šeimynų, 5 ir 6 kambariai. Gaso radijatorių šildymas. Geram stovyje. Kreiptis: 1346 E. 66 St. HE 1-2716

ISNUOMOJAMAS KAMBARYS

Vienam vyrui. Kreiptis: 6111 White Ave. EN 1-3681

KAMBARYS

Išnuomojamas erdvus kambarys su baldais ir teise naudotis virtuve. Russel Rd. Pageidaujama moteris. Kreiptis nuo 4:30 vakare. Tel. HE 1-8516.

REIKALINGA MOTERIS

Namų ruošai, geroj šeimoj, kartu gyventi ir padėti rūpintis vaikais. Atskiras kambarys su prausykla. Patogioji apylinkė, prie pat Shaker Rapid Transit autobusų linijos. LO 1-2797.

AUTOMASINŲ TAISYMAS

Jonas Svarcas nuo kovo mėn. atidare automašinų taisymo stotį. Jo dirbtuvės adresas: 7015 Wade Park Ave. Telef.: HE 2-1236

Lietuviams duodama didelė nuolaida. Čia taip pat galima tartis dėl vartotų ir naujų mašinų pirkimo. (18)

NAMŲ IR ŪKIŲ PIRKIMO PARDAVIMO ĮSTAIGA

Visi, kurie turite parduoti namus ir ūkius ar norite pirkti, pirmiausia pasiteiraukite mūsų įstaigoje.

WADE PARK REALTY

7032 Wade Park Ave., Telef.: HE 2-2922 Sav. A. Kazakevičius,

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

6210 Dibble Ave., Cleveland 3, Ohio Tel.: EX 1-0376

Solistė **PRUDENCIA BICKIENE**, sopranas Clevelando jūrų skautai turi garbės pristatyti lietuvių visuomenės Chicago solistę P. Bickienę, vienintelę iš mūsų jaunųjų dainininkių, baigusių dainavimą garsojo G. F. Haendelio konservatorijoje Muenchene.

iškilmingame **AŽUOLŲ** okteto

KONCERTE

gegužės mėn. 9 d., 5:30 val. p. p., Clevelando Lietuvių salėje. Meninė programą dalyvauja clevelandietė pianistė **REGINA BRAZAITIENE**.

Viso koncerto meniniu apipavidalinimu rūpinasi Ažuolų vadovas

JULIUS KAZENAS.

Programoje: 1. Rinktiniai lietuviškos muzikos kūrinių: a. B. Badriūno Tėvynė — Ažuolų oktetas, b. Starkos Tusti paliktieji namai — Ažuolų oktetas, c. Jakubono Vai eičiau, aš eičiau — P. Bickienė ir t.t. ir t.t. 2. Rinktiniai pasaulinės muzikos kūrinių: a. Sibelius Finlandia — Ažuolų oktetas, b. Mozarto Lopsinė — P. Bickienė ir Ažuolų okt., c. Ištrauka iš Wagnerio operos Tannhaeuser — P. Bickienė ir Ažuolų oktetas ir t.t. ir t.t. Biletai gaunami Dirvoje, Spaudos kioske ir tel.: MU 1-9469.

Clevelando jūrų skautų kapit. Dariaus laivas

ATVYKSTA LITUANICA

su krepšinio ir tinklinio komandomis. Rungtynės įvyks gegužės 8 d. Plačiau kitam numeryje.

OLDSMOBILIŲ ATSTOVAS

Naujos ir vartotos mašinos. Kreipkitės į mane ir jums patogiausiom sąlygomis patarnausiu.

Alex Kunevičius **MICHAELS OLDSMOBILE** 10640 St. Clair Ave. MU 1-7000 (17)

KAMBARYS

951 Ida Ave. (tarp Superior ir St. Clair) išnuomojamas vienas vyrui didelis ir gražus kambarys, lietuvių šeimai. Kreiptis vakarais. (16)

NAMŲ DAŽYTOJAS

Dažau namus iš lauko ir iš vidaus. Darbą atlieku sąžiningai ir pigiai. Telef.: EX 1-2069 (18)

Sios trys krautuvės duoda ir keičia Eagle Stamps

Mūsų prekybinė garbė paremta 10 metų praktika parenkant medžiagų rūšis ir už jas garantuojant. Mes netaikome antros rūšies medžiagų, o jų kainos žemesnės negu bet kurioj kitoj krautuvėj.

WOLFS FABRICS

7012 Superior Ave. EN 1-3764

Viskas papiginta 25% iki 50% už suknelės, megztinius, bliuskas, marškinus.

NEPAPRASTA PROGA IR KOKYBĖ!

EZELLA DRESS SHOP

7011 Superior Avenue EX 1-8653 DVIGUBAI ŽENKLŲ KAS ANTRADIENĮ

VYRAI! AR JUMS NESKAUDA KOJŲ? AR JŲSŲ BATAI YRA NEPATOGS? PAMEGINKIT ARCH SUPPORT minkštus, išsklotus masažinius batus. Puikus Velykinį batų pasirinkimas. Moterims ir vaikams. DVIGUBAI ŽENKLŲ ANTRADIENIAMS.

JAMES SHOE STORE

7041 Superior Ave.

SUMUSTINIAI. GERIMAI. SODA.

MARNELL'S

7023 Superior Avenue

Saldainiai, Riešutai, Popkornai. Čia susitikit savo draugus po pamaldų. Geriausia kava mieste.

PRADĖKIT MAŽA SUMA! BET PRADĖKIT DABAR!

Santaupos apdraustos iki \$10.000

2½% palūkanos.

PASKOLOS JŲSŲ PERKAMIEMS AR STATOMIEMS

NAMAMS

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave. HE 1-2198 Cleveland, Ohio

Clevelandiečiai DABAR gali pamėgti

• Vasaros VEDINIMĄ • Žiemos SILDYMĄ su **MONCRIEF VISU METU** Itaisymu

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O

I. J. SAMAS, JEWELER

Sveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai. Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairus dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus. Vynas. Degtinė. Konjakai. Kiti gėrimai

Įvairūs valgiai, šeštadienį vakarais šokiai griežiant geram orkestrui

731 E. 185 ST. KE 1-9737

LIETUVIŲ KLUBO SVETAINE IR SALĖ

6835 SUPERIOR AVE.

Klubo ir salės vadovybė kviečia visus Clevelando lietuvius įstoti į Lietuvių Klubą ir nuolat lankytis svetainėje. Penktadieniais specialūs parengimai.

Kviečia visus lietuvius savojoje salėje daryti susirinkimus, atšvęsti vestuves, rengti vakarus ir koncertus.

SUOPIS FURNITURE

Visokių rūšių baldai ir elektriniai bei kitoki reikmenys virtuvei ir kiekvienam Jūsų buto kambariui

2EMOS KAINOS — MALONUS PATARNAVIMAS

6921 Wade Park EX 1-0911 Įatogi vieta apsipirkti lietuviams naujakuriams lietuviškoje krautuvėje

Pilnai padengta apdrauda Utah 1-4515

WM. DEBBS PAINTING CO.

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko 7526 Star Avenue Cleveland 3, Ohio

P J KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAIN 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2621

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiose apdraudose-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgedžio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

JAKUBS & SON FUNERAL HOME

Vesinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue ENdcott 1-1763

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: Henderson 1-6244. Redaktorius Balya GAIDŽIONAS (buto telefonas: GARfield 1-7406).

Lietuviškos priedermės

Kada pagelbėsime nusipelnusiems?

Senatvė... Ji neklausama ir neprašoma ateina visus mus pasitikti. Daugelį vakar, mane šiandien, tave rytą ar poryt. Daugelis rūpinamės, kaip tad išgyvenime ir koks bus mūsų gyvenimo saulėleidis: aprūpinimas, ramus, ar sunkus ir beviltiškas vargas?

Daugumas stengiasi tiek užsidirbti prieš senatvę, kad jai atėjus saugiai jaustųsi. Dori vaikai visuomet stengiasi padėti ir padeda savo seniems tėvams. Valstybės, kaip Amerikoje ir kitur, ateina į pagalbą su savo parama seniesiems. Naudojama ir daug kitokių būdų.

Ne apie tai norėjau kalbėti. Ir ne apie save ar tuos, kurių senatvė gali būti daugiau ar mažiau užtikrinta.

Mes lietuviai, ypač mūsų tremtiniai, turime vieną ypatingą rūpestį, su kuriuo gal nesudurtume normaliais laikais, jei tebebūtų Nepriklausoma Lietuva.

Tautų gyvenime buvo, yra ir bus žmonių, kurie savo geriausias metus ir jėgas atiduoda bendriems tėvynės reikams, o savo asmeniškus reikalus užmiršta. Retas iš jų senatvę turta susikrauna, geriau sukanč, susideda.

Per tokius žmones susikūrė laisva Lietuvos valstybė. Ten tie nusipelnę veikėjai, kaip knygnešiai, spaudos darbininkai, rašytojai-žadintojai, mokslininkai ir kiti, kurie nebuvo išsitarė pensijų, tie, kiek žinau, senatvėje iš valstybės gaudavo specialias pensijas.

Lietuvos dabartiniai okupantai tokį susitvarkymą visiškai sugriovė. Dešimtys ir šimtai įvairių tautai nusipelnusių veikėjų, tautai palikę ir visko netekę, senatvėje turėjo bėgti iš savo krašto. Ir į Ameriką atvykęs, jiems jau jau nebėra laiko ir jėgų materialiai apsirūpinti.

Apie jų likimą norėjau kalbėti. Ne paskutinis ir ne pirmas. Jau daug kartų mūsų laikraščiuose tas klausimas iškeliamas. Pasakomi gražūs, išmintingi žodžiai, ir viskas. Nuo to niekas nepasikeičia, iš to niekas nepasidaro.

Ar galime vien tais paraginti, mais pasitenkinti?

Man rodos, negalime. Man rodos, jau turėtume pradėti realiai rūpintis. Argi ne gėda mūsų tautai, kada paskaitai, kad koks senas, be galo daug tautos atgimimui nusipelnęs vyras, įžengęs į septintą, aštuntą ar net devintą dešimtmetį metų, turėjo atsidurti į didelį vargą arba į svetimausių senelių prieglaudą?

J. J. BACIONAS, Tabor Farm

da? Argi smagu mums ir kitiems, kai vienam, antram ar trečiam tautos veteranui per laikraščius, ir dažniau privačiais laiškais, renkamos aukos sušelpiti?

Kada nėra kitių plemonių, gerai ir taip daryti. Tai ne išganymas, tai ne reikalo išsprendimas, tai pagaliau ne tas daugelio išgirtas "lietuviškas organizuotumas"... Taip tediirbdami, mes lietuviai neišlaikysime ir kaip reikiant nepašėsimė tiems, kurie daug yra dirbę Lietuvos labui, ir kurie tikrai turi teisės tikėtis iš savo tautiečių paramos gyvenimo nelinksmame saulėleidyje.

Bet ligi šiol mes neįvykdėme nieko, kas būtų patvaru ir primtina tiems, kuriems pagalba reikalinga, ir tiems, iš kurių tos pagalbos tikimasi.

Šiam tikslui visose lietuvių kolonijose turėtume suorganizuoti draugijas, kurios turėtų vieną centrą. Skyriuose nariai priklausytų atitinkamoms gru-

pėms pagal duodamų įnašų didumą. Nėra reikalo iš karto užsimoti perdideliais projektais. Nepaniekinti narių, kurie per menesį tesutiktų įmokėti net 10 centų ar ketvirtuką. Dideli aruodai juk susidaro iš mažų pavienių grūdelių. Iš to fondo galėtų būti skiriama pagalba nusipelnusiems asmenims, kuriems senatvėje ji būtina reikalinga.

Gali pasitaikyti nesusipratimų ir nepasitenkinimų, nes tėvynei pasidarbavimo laipsnis aritmetiškai neapskaičiuojamas, ir per daug gal atsirasyt norinčių būti visuomenės laisomis išlaikomi. Bet tokios draugijos priešakyje pastatius rimtus žmones, jie, surinkę davinius, galėtų nuspresti, kam ir kokia pagalba būtina reikalinga.

Naujoji Amerikos Lietuvių Bendruomenės organizacija varžosi dėl "teisių" vaidinti svarbiausią rolę. Čia jai galėtų būti viena iš labai svarbių priedermių. Tai sritis, kurioje niekad nebus per daug darbininkų ir aukotojų. Ir svarbiausia, čia nebus su kuo varžytis...

(B. d.)

Re-Elect JOHN J. CARNEY County Auditor

Endorsed by:

- DEMOCRATIC EXECUTIVE COMMITTEE OF CUYAHOGA COUNTY
- LEADING LABOR ORGANIZATIONS
- VETERAN WORLD WAR 2

Pinigus gavusios paršas

THE BEST QUALIFIED CANDIDATE

X JOHN J. CARNEY

DEMOCRATIC PRIMARY, MAY 4, 1954

ELECT

PAUL J. McDEVITT

CANDIDATE FOR

STATE REPRESENTATIVE

DEMOCRATIC PRIMARY MAY 4, 1954

NOW BAILOFF FOR JUDGE

SAMUEL H. SILBERT

Redaktoriaus žodis

SKAITANT PREL.
BALKŪNO
IŠPAZINTI...

Darbininko paskutiniuose dviejuose numeruose (29 ir 30) atspausa prel. Balkūno kalbą, pasakytą Lietuvių Bendruomenės konferencijoje, įvykusioje New Yorke balandžio mėn. 10 d. Kalbą pirmam numerijje pavadinama "Šitokia išpažintis pirmą kartą", o antram numerijje "Dvasios ubagais neliksime". Ir vienoje tos kalbos vijoje taip rašoma: "Socialistai, liberalai ir net tautininkai žaidžia labai pavojingą pažūrą; kad mums nereikia bendruomenės, kad mes ją turime ir kad pasitenkiname tokia, kokia ji yra. Čia kalbu apie tuos partijų ar srovių žmones, kurie priešingi bendruomenei, toli ne visi priešingi. Naujienos, Sandara, Keleivis, Dirva ir Vieniūbė (noriai deda) ir atrodė, meliau kaip tik tokius dešimtis, kurie pasisako prieš bendruomenę arba bendruomenės principą kritikuoja".

Toje savo kalboje prelatas Balkūnas labai karštai pasisako už bendruomenę, o įsiekdamas kaltininkų, kodėl ta bendruomenė vis nėsilaivina iš naujagimių vystykli, bando kaltę suvesti ne kam kitam, kaip tik visoms kitoms srovėms, išskyrus tik katalikų srovę.

Ne mano reikalas čia kalbėti socialistų ir prelato Balkūno minimų liberalų vardu, bet ten yra paliešti tautininkai ir Dirva. Man būtų, o taip pat ir partijoms tautininkams naudinga žinoti, kur jie iš jų yra tokie neklausados, kurie tą bendruomenę griauja. Gal prel. Balkūnas būtų toks geras ir juos išvardintų. Taip pat gal prelatas malonėtų nurodyti Dirvoje tuos buvusius rašinius, kurie yra pasiskelbti pasisakant prieš bendruomenės reikalingumą. Kadangi pats redaktorius tokių rašinių ne pats nėra rašęs, ne kitiems davęs vietos taip Dirvoje rašyti, tai už tą paslaugą bus nepaprastai dėkingas.

Reikia manyti, kad katalikiškoji srovė tikrai augtų vertina prelato Balkūno darbus, nes toje kalboje pats prelatas tą keilius kartus pagraudendamas primena. Ir pašaliečiui nėra pagrindo prelatui Balkūnui darbus mažinti, nes jis yra tikrai daugiau lietuvių bei dirbęs, negu daugelis jo žiomo brolių, bet tas dar prelatui Balkūnui neduoda teisės apie bendruomenę kalbėti ne taip, kaip iš tikrųjų yra.

Tautininkai bendruomenės reikalui labai nuosirdžiai yra prietare, tuo reikalu nemažai dirbę ir daugelyje kolonijų dabar dirba. Pati "Dirva" Bendruomenės reikalui yra nemažai vietos skirusi ir dabar beveik kas savaitę tebeskiria įvedusi net atskirą skyrelį: Tiesa, Dirva gal daugiau negu kitas laikraštis yra keliasis atvejais pareiškusi apgailėstąvima, kad bendruomenės vežimas rieda ne taip, kaip jis privalėtų riedėti. Bet už tai ne.

Vakaru fronte...

(Atkelta iš 1-mo pusl.)

buvo atšaukti, nes buvo apkaltinti, kaip Petaino režimo šalininkai. Kai 1946 m. į Indokiniją buvo pasiųsta nauja administracija, Vietnamu jau buvo įsigalėjęs komunistinis agitatorius vardu Ho Chi Minh, paskelbęs vietinę respubliką. Prancūzai nerado kitos išeities, kaip naująjį režimą pripažinti. Ho Chi Minh buvo pakviestas į Paryžių, kur kartu su kitais Indokinijos valdovais pasirašė santarvės sutartį su Prancūzija ir pasisąžėjo "Prancūzų Unijos" rėmuose lo. Julijai Lendradarbiauti su prancūzais. Bet kai komunistinis vadas grįžo į savo šalį, jis 1946 m. pabaigoje surengė pučą, išžudė prancūzų įgulą Hanoi mieste ir sugriebė valdžią į savo rankas. Nuo tada prasidėjo karas Indokinijoje.

Savaime ten vykstant karas nėra karas įprasta to žodžio prasme. Tikslai retai susidaro tikras frontas, šiaip siaučia labiau partizaninis karas, kuriam priešas yra pasislėpęs ir sunkiai apčiuopiamas. Prancūzai taikė įvairias karines gudybes, bet lemiamų rezultatų ligi šiol nepasiekė. Priešas lieka nesumostų. Jis eina net stipryn, nes tolygio didėja parama, kurią jam teikia tiek Pekinas, tiek Maskva. Tenka pastebėti, kad Kremlius komunistinį sukilėlių yra net pripažinęs kaip teistą vyriausybę. Jeigu tarptautiniuose santykiuose neviešpatautų dabartinis džiunglių moralė, tai toks Maskvos akiplėšiskumas normaliai būtų išaukęs karą tarp Prancūzijos ir Sov. Rusijos!

Antra vertus, Prancūzijai daromas priekaištas, kad ji Indokinijoje ginanti savo kolonijalines pozicijas, kurios savaime jau esančios atgyvenusios. Todėl Prancūzijai daromas tam tikras spaudimas, kad ji visoms trims Indokinijai sudarantioms valstybėms (Vietnamui, Kambodžai ir Laos) suteiktų visišką, neribotą laisvę. Tada nuteiktų žmones ginti savo krašto laisvę. Dedama pastangų suorganizuoti

reikty pykti, o vėrciau tas iškeltas negeroves šalinti. Už bendruomenės nepasisekimų nemažai nuodemių neša ir jos pirmąpradžiai tėvai, ypač tėvai susėdę į Alto faktiškąją vadybą, kurie panorėjo tokios bendruomenės, kuri jiems garantuotų be rūpesčių ir ramiai senatvę. Taip pat ir LOKo tėvų gimstančiam kūdikui visokių tiesių ir herzejų karštas piršimas.

Skaitai Darbininke prelato Balkūno kilniais pavadinimais adresuotą kalbą, kur sugestijojama, kad dar net tokios išpažinties nėra buvę, bet pasiremes faktais turi tikėti, kad ta išpažintis netikra, joje samoningai nuslepimas tikrosios bendruomenės negalavimų priežastys. O tų negalavimų eilėje ne reikėtų užmiršti ir pačio LOKo nesugebėjimą per kelius metus užbaigti laikinumo padėtį.

vietinę kariuomenę, kuri galėtų patikrinti krašto išorinį saugumą.

Kaip ten bebūtų, karas Indokinijoje eina jau aštuntus metus. Prancūzijoje plinta įsitikinimas, kad ginklais sprendimo nebus pasiekta. Prieš metus Ho Chi Minh pareiškė, kad jis sutinkąs su prancūzais derėtis. Bet ir prancūzų vyriausybė pasisąžėjo parlamente tirti susitarimo galimumus. Kai Molotovas Berlyne iškėlė Azijos konferencijos klausimą, prancūzai karštai šį pasiūlymą parėmė, tikėdamiesi, kad pagaliau pavyksią baigti karą Indokinijoje. Greičiausiai, šis viltis pasiliks iliuzija, nes sunku įsivaizduoti, kad Maskva būtų suinteresuota taika aname Azijos kampe. Kai kas spėja, kad Zenevoje raudonieji pasiūlysią priimti Ho Chi Minhą į Vietnamo vyriausybę, o šį paskelbtų tautos atstovybės rinkimus. Turint galvoje, kad savaime negausūs komunistai yra vienintelė gerai organizuota politinė grupė, tai galima laukti, kad tuomet visa Indokinija patektų komunistų rankose. Panašius laudies seimo tipo "rinkimus" Molotovas Berlyne siūlė įvykdyti visoje Vokietijoje. Netenka abejoti, kad tokie bolševikų kėsni Zenevoje bus sustruktūdyti, bet savaime Prancūzijoje, nestinga žmonių, kurie bet kuria kaina siekia karo pabaigą Indokinijoje, net ir "Azijos Miuncheno" kaina.

Kaip Berlyne, taip lygiu būdu Zenevoje iniciatyvą norėtų paimiti į savo rankas energingas ir į nuolaidas nelinkęs USA užsienio reikalų ministeris Dulles. Bet kai jis kovo paskutiniomis dienomis New-Yorke bendrais brovais nusakė Amerikos politiką Azijoje, išskeldamas "jungtinės akcijos" reikalą, jo mintys nesulaukė teigiamo atgarsio nei Londone nei Paryžiuje. Tuomet Dulles sėdo į lėktuvą ir Velykų išvakarėse atskrido į Europą.

Iš pasitarimų su angly užsienio ministeriu Edenu paaiškėjo, kad Londonas yra linkęs dalyvauti pietryčių Azijos saugumo pakte. Kaip Edenas parlamente pareiškė, esąs planuojamas paktas, panašus į Europoje veikiančią NATO paktą. Kitais žodžiais tariant, visos suinteresuotos valstybės, įskaitant Australiją ir Naująją Zelandiją, sudarytų karinę sąjungą. Britai supranta, kad jeigu komunistai įsigalėtų Indokinijoje, žūtų taip pat jų teritorijos Burmoje ir Malajuose, kartu atsirastų tiesioginė grėsmė Indijai. Bet kitas Dulles pasiūlymas — nedviprasmiškai įspėti Pekiną nesiiekti į Indokinijos reikalus — Londone buvo sutiktas gana šaltai. Anglai galvoja, esą reikią visko vengti, kas galėtų iš anksto apsunkinti Zenevos konferenciją. Todėl jie kiekvienai atveju norėtų palaikyti konferencijos, o tikliti po to, jeigu ji neduotų jokių vaisių, svarstyti, kas reikėtų toliau daryti. Tenka atsiminti, kad Londonas jau yra užmezgęs diplomatinis santykius su raudonąja Kinija. Be to, jis baiminasi dėl savo kolo-

nijos Hongkongo likimo. Tokiu būdu iš Dulles suprojektuoto savo rūšies ultimatumo raudoniesiems bent šiuo tarpu nieko neišejo. Britų parlamente darbiečiai ir šiaip jau aštriai puolė vyriausybę, o kairiųjų darbiečių vadas Bevanas kaltino Edena, esą jis visiškai kapitulavęs prieš Dulles. Ryšium su britų pasisąžėjimu dalyvauti Azijos saugumo pakte darbiečių partijoje įvyko net skilimas. Kairysis sparnas įžiūrėjęs panašiuose projektuose "kolonijalinio imperializmo" rėmimą.

Paryžiuje Dulles sekėsi dar kiek blogiau. Prancūzų vyriausybė yra priversta atsižvelgti į parlamente viešpatuojančiąs nuotaikas. Įtakingos grupės pasisako už karo baigimą Indokinijoje bet kuria kaina. Antra vertus, amerikiečiai spaudžia prancūzus, kad jie besąlyginiai pripažintų Indokinijos valstybių savarankiškumą. Galima suprasti, kad Amerika neturi intereso ginti svetimas kolonijas.

Savaime Paryžiuje prieita, su laikiniais niuansais, panašių rezultatų, kaip ir Londone. Prancūzai irgi sutinka dalyvauti Azijos saugumo pakte, bet jie dar griežčiau nekaip angliai priešiasi bet kuriems griežtiems pareiškimams Kinijos adresu prieš Zenevos konferenciją.

Atrodo, kad kompromisų išdavijoje Zenevoje bus šiaip taip išsaugotas. Vakary valstybių vieningas frontas. Tuo tarpu komunistai veda Indokinijoje didelio užsimojimo karinę ofensyvą, siekdami Zenevos konferencijos išvakarėse užimti palankesnes pozicijas. O žiaurus Indokinijos karo užkilisėse vadeles tampo Maskvos suokalbinkininkai, kurie visomis priemonėmis siekia susilpninti laisvąjį pasaulį ir parengti kelią savo diktatūrai...

Vote for ...

Saul S.

DANACEAU

JUDGE

Court of Common Pleas

• Assistant County Prosecutor for 18 years.

• Experienced in Civil and Criminal Law.

DEMOCRATIC PRIMARIES

MAY 4

ELECT

GEORGE V. WOODLING

An Able Legislator

X GEORGE V. WOODLING

STATE SENATOR

REPUBLICAN TICKET • MAY 4, 1954

Lawyer

Trained Legislator

Knows what it is to work with his hands

Successful Small Business Man

Endorsed by

- Citizens League
- Cleveland Press
- Cleveland News
- Cleveland Plain Dealer

He Advocates ...

- A workable Parent-Youth program for curbing juvenile delinquency.
- Sound economy and a balanced budget.
- Expanded research and help for mentally ill.
- Reduce accidents with safer and better roads.

Tai septynių brolių ir seserų iškilmingi pietūs... Vienas atrodo lyg būtų ne iš tos giminės, bet taip nėra.